

ÅRGÅNG 126 ■ NUMMER 6 ■ JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA ■ JUNI 2002

LIAHONA

LIAHONA

PÅ OMSLAGET

Foton Eldon K Linschoten från kyrkans film *Prästadömetts återställelse*. Infällt: foto John Luke. Se "Joseph Smith, profeten", sidan 10.

LILLA STJÄRNANS OMSLAG

Jenneke kelar med sin katt. Foto Shanna Ghaznavi. Se "Amberley och Jenneke Kurtz från Wellington i Nya Zeeland", sidan 14.

SE LILLA STJÄRNAN, SIDAN 12

ARTIKLAR

- 2 BUDSKAP FRÅN FÖRSTA PRESIDENTSKAPET: "ETT LITET BARN SKALL LEDA DEM" PRESIDENT THOMAS S MONSON
- 10 JOSEPH SMITH, PROFETEN ÄLDSTE DAVID B HAIGHT
- 25 BESÖKSLÄRARNAS BUDSKAP: STÄRKA ÄKTENSKAP, FAMILJ OCH HEM
- 30 MUHAMMED UR SISTA DAGARS HELIGAS PERSPEKTIV JAMES A TORONTO
- 42 SISTA DAGARS HELIGA BERÄTTAR: FRÄLSNING FÖR ALLA MIN TRO SATTES PÅ PROV AURELIA S DIEZON
VARFÖR BEVARADES MITT LIV? MARIA MACPHERSON
SLÄKTFORSKNING PER VYKORT BOBI MORGAN
- 48 HUR MAN ANVÄNDER LIAHONA JUNI 2002

UNGDOMSSIDORNA

- 20 TRE CENTAVOS JOEL B MACARIOLA
- 22 FRÅGOR OCH SVAR: HUR BLIR JAG GOD VÄN MED UNGDOMAR I MIN FÖRSAMLING NÄR DET ÄR LÄTTARE ATT UMGÅS MED ICKE-MEDLEMMAR?
- 26 VÄNNER PÅ VAVA'U JANET THOMAS
- 47 VISSTE DU DET HÄR?

LILLA STJÄRNAN

- 2 SÄRSKILDA VITTNEN: VÅRA FÄDERS TRO ÄLDSTE JOSEPH B WIRTHLIN
- 4 TILL DET SISTA GRÄNSLANDET SHERYL ZIMMERMAN
- 6 BERÄTTELSE UR NYA TESTAMENTET: DE TIO SPETÄLSKA; DEN GODE HERDEN
- 10 SAMLINGSSTUNDEN: TEMPEL I ALLA TIDER VICKI F MATSUMORI
- 12 VÄNNER EMELLAN: ÄLDSTE JOHN M MADSEN
- 14 NYA VÄNNER: AMBERLEY OCH JENNEKE KURTZ FRÅN WELLINGTON I NYA ZEELAND SHANNA GHAZNAVI

SE
SIDAN 47

SE SIDAN 2

Första presidentskapet:

Gordon B Hinckley, Thomas S Monson, James E Faust

De tolv kvorum:

Boyd K Packer, L Tom Perry, David B Haight,
Neal A Maxwell, Russell M Nelson, Dallin H Oaks,
M Russell Ballard, Joseph B Wirthlin, Richard G Scott,
Robert D Hales, Jeffrey R Holland, Henry B Eyring

Redaktör: Dennis B Neuenschwander

Rådgivande: J Kent Jolley, W Rolfe Kerr, Stephen A West

Studiekursavdelning:

Verkställande direktör: Ronald L Knighton

Redaktionschef: Richard M Romney

Grafisk chef: Allan R Loyborg

Redaktion:

Chefredaktör: Marvin K Gardner

Assisterande chefredaktör: Jenifer L Greenwood

Redaktör: Roger Terry

Assisterande redaktör: Lisa Ann Jackson

Redaktörsassistent: Susan Barrett

Tidskriftsassistent: Collette Nebeker Aune

Layoutavdelning:

Grafikansvarig: M M Kawasaki

Bildredaktör: Scott Van Kampen

Seniordesigner: Shari Cook

Designer: Thomas S Child, Randall J Pixton

Produktionschef: Jane Ann Peters

Produktion: Reginald J Christensen, Denise Kirby,

Kelli L Pratt, Rolland F Sparks, Kari A Todd,

Claudia E Warner

Digital Prepress: Jeff Martin

Prenumerationsavdelning:

Prenumerationsansvarig: Kay W Briggs

Distributionschef: Kris T Christensen

Liahonas Sverigeredaktion:

Redaktör: Claes-Göran Edlund

Översättningstjänst

Box 17558

118 91 STOCKHOLM

Besöksadress: Mariatorget 1A

Tfn 08-556 029 80, Fax 08-556 029 89

Ansvarig utgivare för Kyrkanytt: Ulf Arne Girhammar

Redaktör: Birgitta Korfeldt

Stora Hundens gata 618

136 64 Haninge

Tfn/Fax 08-745 07 26

Prenumeration eller ändring av adress sker genom
din enhets tidskriftsombud eller direkt till Göteborg
Sweden Service Center, Utlandagatan 24, 412 80
Göteborg. Tel: 031-77 88 976, fax 031-16 55 29.
Priset för en helårsprenumeration är SEK 150:00 och
betalas till pg 260353-8. Skriv: "Liahona".

Sänd manuskript och förfrågningar till *Liahona*,
Floor 24, 50 East North Temple, Salt Lake City,
UT 84150-3223, USA; eller e-mail till
CUR-Liahona-IMag@ldschurch.org

Liahona (en term i Mormons bok som betyder
"kompass" eller "vägvisare") publiceras på albanska,
armeniska, bulgariska, cebuano, danska, engelska,
estniska, fiji, finska, franska, haitiska, hiligaynon,
holländska, ilocano, indonesiska, isländska, italienska,
japanska, kambodjanska, kinesiska, kiribati, koreanska,
kroatiska, lettiska, litauiska, malagasy, marshalliska,
mongoliska, norska, polska, portugisiska, rumänska,
ryska, samoanska, slovenska, spanska, svenska, tagalog,
tahitiska, tamil, telugu, thailändska, tjeckiska, tonga,
tyska, ukrainska, ungerska och vietnamesiska. (Hur ofta
den utkommer varierar för olika språk.)

© 2002 Intellectual Reserve, Inc. Med ensamrätt.
Tryckt i Förenta staterna.

For Readers in the United States and Canada:

June 2002 Vol. 126 No. 6. LIAHONA (USPS 311-480)
Swedish (ISSN 1522-9246) is published monthly by
The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East
North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA
subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$15.50
plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt
Lake City, Utah, and at additional mailing offices. Sixty
days' notice required for change of address. Include
address label from a recent issue; old and new address
must be included. Send USA and Canadian subscriptions
to Salt Lake Distribution Center at address below.
Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card
orders (Visa, MasterCard, American Express) may be
taken by phone. (Canada Poste Information: Publication
Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake
Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368,
Salt Lake City, UT 84126-0368.

BREV TILL REDAKTIONEN

"FINNA INRE FRID"

Artikeln "Finna inre frid" i juni-numret
2000 var till stor hjälp för mig. Jag upplever
någonting liknande, och det är en stor tröst
att veta att vi kan få svar på våra böner och
få den hjälp vi behöver. Ett stort tack för
era underbara artiklar.

Anonym

EN INSPIRERAD UTMANING

När jag var biskop hade vår församling
nio prenumeranter på *A Liahona* (portugi-
siska). Stavs-presidenten frågade mig vilket
mål jag hade för prenumerationer. Jag sva-
rade: 15. Han sade att jag skulle försöka
fördubbla det antalet.

Först trodde jag att det var omöjligt.
Men en kort tid senare kallade jag ett tid-
skriftsombud och lärde mig att när en inspi-
rerad ledare ber oss att göra något och vi är
flitiga, klarar vi av det (se 1 Nephi 3:7). Ett
år och åtta månader senare har vi 29 pre-
numerationer. Jag ser nu medlemmarnas
glädje och det goda inflytande *A Liahona*
har i deras hem.

Amarildo Martins,

Parque Dorotéia församling,

Diadema stav, Brasilien

SVAR PÅ FRÅGOR GENOM ATT

DISKUTERA ARTIKLAR

Som ny medlem kände jag mig ibland
bortkommen bland medlemmarna i min
gren och hade frågor som förblev obesvara-
de. Men genom att läsa och diskutera ar-
tiklarna i *Le Liahona* (franska) med
medlemmarna i min gren lärde jag känna
dem bättre. Och jag har fått svar på mina
frågor i tidskriftens budskap. Jag är tacksam
mot min himmelske Fader för att han in-
spirerar mig med en önskan att studera *Le*
Liahona. Jag är glad över att vara medlem i
kyrkan och att få läsa vittnesbörd från
andra medlemmar runtom i världen.

Sandrine Hantala,

Le Mans församling,

Tours distrikt, Frankrike

TROGEN VÅRA IDEAL

Jag är 23 år gammal och döptes för två
år sedan. Jag kom i kontakt med kyrkan
under en svår tid i mitt liv. Tack vare evan-
geliet fick jag möjlighet till ett nytt liv.

Jag är tacksam för att få tillbringa den
bästa tiden i veckan med andra unga med-
lemmar av kyrkan. Även om kyrkan inte är
vitt utbredd i Italien är vi fast beslutna att
leva efter vår tro. Vår vänskap är viktig och
vi styrker varandra i vårt beslut att följa de
nutida profeternas råd.

Frankie Riili,

Palermo andra gren,

Palermo distrikt, Italien

"Ett litet barn skall leda dem"

President Thomas S Monson

förste rådgivare i första presidentskapet

När vår Herre och Frälsare verkade i Galileen kom lärjungarna fram till honom och sade: "Vem är störst i himmelriket?"

Då kallade han till sig ett barn och ställde det mitt ibland dem och sade:

'Amen säger jag er: Om ni inte omvänder er och blir som barn, kommer ni inte in i himmelriket.

Den som ödmjukar sig som detta barn, han är den störste i himmelriket.

Och den som tar emot ett sådant barn i mitt namn, han tar emot mig.

Men den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom vore det bättre att en kvarnsten hängdes om hans hals och han sänktes i havets djup" (Matteus 18:1–6.)

BARNMISSHANDELNS MÅNGA ANSIKTEN

För en tid sedan när jag läste dagstidningen vändes mina tankar till detta skriftställe och Frälsarens rättfram-

het. Jag läste om en vårdnadstvist mellan fadern och modern till ett barn. De anklagade varandra, utslungade hotelser, demonstrerade sin ilska medan de flyttade hit och dit världen över och släpade med sig barnet från kontinent till kontinent.

En annan artikel berättade om en tolvårig pojke som en mobbare hade miss-handlat och satt eld på därför att han vägrade att använda narkotika.

En tredje artikel handlade om en far som ofredat sitt lilla barn sexuellt.

En läkare berättade en gång för mig om det stora antal barn som kommer till akutavdelningen på sjukhus i er och min stad. Ofta kommer skyldiga föräldrar

med fantasifulla skildringar av hur barnet ramlat ur barnstolen eller snubblat på en leksak och slagit huvudet i golvet. Alltför ofta visar det sig att föräldern var förövaren och det oskyldiga barnet offret. De borde skämmas, de som begår sådana skändligheter! Gud kommer att i strängaste mening ställa dem till svars för deras handlingar.

BARN ÄR DYRBARA I HERRENS ÖGON

När vi inser hur verkligt dyrbara barn är, blir det inte svårt att följa Frälsarens exempel på hur vi ska umgås med dem. För inte så länge sedan såg man en ljuvlig syn i Salt Lake-templets barntillsyn. De barn som trofasta tempeltjänare hade passat med sådan ömhet, bars nu i väg av sina föräldrar. Ett av barnen vände sig om till de underbara kvinnor som hade varit så vänliga mot dem, vinkade och sade det hon kände i hjärtat när hon utbrast: "God natt, änglar!"

En poet beskrev ett barn som tills helt nyligen hade varit hos vår himmelske Fader med orden "en ljuvlig, ny människoblomma, nyss kommen från Guds eget hem för att växa på jorden".¹

Vem ibland oss har inte prisat Gud och förundrats över hans makt då vi har hållit ett barn i famnen? Den lilla handen, så liten men ändå så fullkomlig, blir genast samtalsämnet. Ingen kan låta bli att lägga lillfingret i en liten barnahands fasta grepp. Det kommer ett leende på läpparna, ögonen lyser upp och man förstår vad det var för ömma känslor som påverkade poeten att skriva raderna:

*Vår födelse till jordelivets rike
är blott en sömn, av glömska skymd,
vår själ, en stjärnas like,
har lyst i annan rymd.
Ehuru fattigt lottade,
dock ej fullkomligt blottade —*

*med skimmerspår av en förlorad skrud,
så komma vi från Gud.²*

En poet beskrev ett barn som tills helt nyligen hade varit hos vår himmelske Fader med orden "en ljuvlig, ny människoblomma, nyss kommen från Guds eget hem för att växa på jorden".

När Jesu lärjungar försökte hindra barnen från att komma till honom, sade han:

"Låt barnen komma till mig och hindra dem inte! Ty Guds rike tillhör sådana.

Amen säger jag er: Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in."

Och han tog upp dem i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem" (Markus 10:14–16).

Vilket storslaget exempel för oss att följa!

VI KAN VARA TILL VÄLSIGNELSE FÖR BARN

För många år sedan värmdes mitt hjärta när första presidentskapet godkände att en större summa av en särskild fasteoffer-donation avsattes för att tillsammans

med pengar från Rotary International bidra till att barn i Kenya vaccinerades mot polio, denna hemska sjukdom som så många barn dör eller invalidiseras av.

Jag tackar Gud för det arbete våra läkare utför som under en tid lämnar sin praktik och reser till länder långt från sitt hem för att hjälpa barn. De rättar till gomspalt och andra missbildningar som annars skulle göra ett barn fysiskt och psykiskt handikappat. Förtvivlan ger vika för hopp. Tacksamhet ersätter sorg. Dessa barn kan nu se sig i spegeln och förundras över ett underverk i sitt eget liv.

Vid ett möte berättade jag en gång om en tandläkare i vår församling som varje år åkte till Filippinerna och där

Jag tackar Gud för det arbete våra läkare utför som under en tid lämnar sin praktik och reser till länder långt från sitt hem för att hjälpa barn.

utan ersättning utförde tandreglering på barn. De kunde le och glädjas igen, deras framtid ljusnade. Jag visste inte att tandläkarens dotter satt i församlingen som jag talade till. Efteråt kom hon fram till mig och sade, med ett brett och stolt leende: "Du talade om min pappa. Jag älskar honom och det han gör för barn!"

På avlägsna öar i Stilla havet kan hundratals barn som var nästan blinda nu se tack vare att en missionär sade till sin svåger som är läkare: "Lämna dina rika patienter och din lyxvilla och kom hit till Guds barn här. De behöver ditt kunnande och det så fort som möjligt." Denne ögonläkare följde rådet utan att tveka. I dag säger han stillsamt att det var det bästa han någonsin kunde ha gjort, och att den frid han kände var den största välsignelse han fått i livet.

Jag hade inte långt till tårarna när jag läste om en far som donerade en av sina njurar i hopp om att hans son skulle få ett bättre liv. Jag har knäböjt om kvällen och har uppsänt trons bön för en mor här på orten, som reste till

Chicago för att hon skulle kunna ge ett stycke av sin lever till sin dotter vid en svår och kanske livshotande operation. Hon som redan hade varit i dödsskuggans dal för att framföda detta barn, lade nu än en gång sin hand i Guds hand och riskerade livet för sitt barn. Men utan att klaga och alltid med villigt hjärta och trons bön.

Äldste Russell M Nelson i de tolv apostlarnas kворum berättade en gång om de föräldralösa barnens svåra situation i Rumänien — bortemot 30 000 bara i Bukarest. Han besökte ett sådant barnhem och ordnade så att kyrkan skulle skaffa fram vaccin, förbandsmaterial och annat som man var i stort behov av. Man fann några gifta par och kallade dem att som missionärer arbeta med dessa barn. Jag kan inte tänka mig något mer kristligt tjärande än att hålla ett moderlöst barn i famnen eller att ta en faderlös pojke vid handen.

Vi måste inte kallas som missionärer för att vara till välsignelse för de barn vi möter. Det finns oändligt många tillfällen. De finns överallt — ibland mycket nära vårt hem.

Tyler rusade i väg från sin mor och sprang fram till Kristusstatyns sockel. När hon försökte få sonen att lägga band på sig, tittade han på henne och sade: "Det gör ingenting! Han tycker om barn."

HUR BARN BERIKAR VÅRT LIV

För många år sedan fick jag brev från en kvinna som hade kommit tillbaka till kyrkan efter en lång period av inaktivitet. Hon var mycket angelägen om att hennes make, som ännu inte var medlem i kyrkan, skulle få dela den glädje hon kände.

Hon skrev om en resa som hon, hennes make och deras tre söner hade gjort till mormodern i Idaho. När de körde igenom Salt Lake City drog budskapet på en stor affischtavla till sig deras uppmärksamhet. Budskapet inbjöd dem att besöka Temple Square. Bob, maken som inte var medlem, föreslog att de skulle åka dit. Familjen gick in på informationscentret och pappan tog med sig två söner upp för den gångramp som någon kallade "vägen till himlen". Mamman och den treåriga Tyler kom på efterkälken, för de stannade och tittade på de vackra målningar som prydd väggar. När de gick i riktning mot Thorvaldsens storslagna Kristusstaty rusade lille Tyler i väg från sin mor och sprang fram till statyns sockel. Han

ropade: "Det är Jesus! Det är Jesus!" När mamman försökte få sonen att lägga band på sig, tittade han på henne och pappan och sade: "Det gör ingenting! Han tycker om barn."

Efter att de lämnat centret och var på väg till mormodern, vände sig pappa till Tyler och frågade vad han hade tyckt bäst om på Temple Square. Tyler log mot honom och svarade: "Jesus".

"Och hur vet du att Jesus tycker om dig, Tyler?"

Tyler tittade upp i sin fars ögon med ett allvarligt ansiktsuttryck och sade: "Såg du inte hans ansikte, pappa?" Inget mer behövde sägas.

När jag läste det tänkte jag på Jesajas ord: "Och ett litet barn skall leda dem" (2 Nephi 21:6).

En primärsång ger uttryck för känslorna i ett barns hjärta:

*Låt mig få höra om Jesus, han är mig kär;
säg det som han skulle säga, om han var här.*

*Säg allt som hände på sjö och strand,
låt mig få vandra vid Jesu hand.*

*Först låt mig höra hur barnen var i hans
famn.*

*Tryggt jag kan höra hur Jesus säger mitt
namn.*

*Ord utav ömhet, kärlek och makt,
låt mig få höra vad Jesus sagt!³*

FRÄLSAREN VÄLSIGNAR NEPHITERNAS BARN

Jag vet inget ställe i skrifterna som är mer gripande än skildringen i Tredje Nephi av hur Frälsaren välsignade barnen. Mästaren talade inspirerande till den stora mängden män, kvinnor och barn. När han sedan märkte deras tro och deras önskan att han skulle stanna längre, inbjöd han dem att komma till honom med sina lama, sina blindade och sina sjuka, så att han kunde bota dem. Med glädje tackade de ja till hans inbjudan. Uppteckningen säger att "han botade dem alla!" (3 Nephi 17:9.) Sedan följde hans mäktiga bön till sin Fader. Mängden bar vittne: "Aldrig förr har ögat sett, ej heller har örat hört något så stort och underbart som det vi sågo och hörde Jesus säga till Fadern" (3 Nephi 17:16).

Mot slutet av denna storslagna händelse "grät [Jesus], . . . och han tog deras små barn ett efter ett och välsignade dem och bad till Fadern för dem. . . .

Och han talade till de församlade och sade till dem: Sen edra små!

När de blickade omkring sig för att se, lyfte de sina

ögon mot himmelen och sågo himlarna öppna och änglar nedstiga ur himmelen. . . . De kommo ned och omringade dessa små, . . . och änglarna betjänade dem" (3 Nephi 17:21, 23–24).

Gång på gång begrundade jag i mitt sinne orden: "Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in" (Markus 10:15).

THOMAS MICHAEL WILSON

En som följde denna uppmaning från Frälsaren var missionären Thomas Michael Wilson. Han är son till Willie och Julia Wilson som bor på Route 2, (Box 12) i Lafayette, Alabama. Äldste Wilson avslutade sin jordiska mission den 13 januari 1990. När han bara var en tonåring och han och hans familj ännu inte var medlemmar i kyrkan, drabbades han av cancer, följd av smärtsam strålningsterapi — och bättring. Sjukdomen fick hans familj att inse att livet inte bara är dyrbart utan också att det ibland är kort. Familjen började hoppas på religionen som en hjälp att klara sig igenom denna prövning. Senare fick de kontakt med kyr-

kan och döptes. Efter att ha tagit emot evangeliet längtade unge broder Wilson efter att få bli missionär. Han kallades att tjäna i Utah-missionen Salt Lake City. Vilket privilegium att få representera familjen och Herren som missionär!

Äldste Wilsons missionärskamrater beskrev hans tro som ett barns tro – obetingad, orubblig. Han var ett föredöme för alla. Efter elva månader kom sjukdomen tillbaka. Skelettcancer krävde att en arm och en skuldra amputerades. Ändå fortsatte han sitt missionsarbete.

*"Den som
ödmjukar sig som det-
ta barn, han är den
störste
i himmelriket."*

FOTON MED TILLSTÅND AV WILLIE OCH JULIA WILSON

Den tro och det exempel äldste Thomas Michael Wilson (vänster) visade, inspirerade en av hans undersökare (sittande) att tillsammans med några andra åka till honom på det sjukhus där han låg. Där, med den hand han hade kvar vilande på hennes huvud, konfirmerade äldste Wilson henne som medlem av kyrkan.

Äldste Wilsons mod och allt uppslukande önskan att stanna kvar på missionsfältet gjorde hans far, som inte var medlem, så rörd att han undersökte kyrkans lära och också blev medlem.

Ett anonymt telefonsamtal gjorde mig uppmärksam på äldste Wilsons svåra situation. Damen som ringde sade att hon inte ville uppge sitt namn och nämnde att hon aldrig tidigare hade ringt till en generalauktoritet. Men, sade hon, "det är inte ofta man möter någon av äldste Wilsons kaliber".

Jag fick veta att en undersökare som äldste Wilson hade undervisat skulle döpas i dopkapellet på Temple Square, men sedan ville hon konfirmeras av äldste Wilson som hon beundrade så. Hon åkte tillsammans med några andra till det sjukhus där äldste Wilson låg. Där, med den hand han hade kvar vilande på hennes huvud, konfirmerade äldste Wilson henne som medlem av Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga.

Månad efter månad fortsatte äldste Wilson sitt kära men smärtsamma arbete som missionär. Han fick prästdömsvälsignelser, böner uppsändes för honom. Hans medmissionärer lyftes till nya höjder. Deras hjärtan överflödade. De levde närmare Gud.

Äldste Wilsons fysiska tillstånd försämrades. Slutet närmade sig. Han skulle återvända hem. Han bad om att få verka i ytterligare en månad. Vilken månad det var! Äldste Wilsons tilltro till Gud var som barnets obetingade tilltro till föräldrarna. Den som Thomas Michael Wilson i tysthet litade på öppnade himlens fönster och välsignade honom rikligen. Hans föräldrar, Willie och Julia Wilson och hans bror Tony kom till Salt Lake City för att hjälpa sin son och sin bror hem till Alabama. Men det återstod en välsignelse som han hade bett om och längtat efter. Familjen inbjöd mig att komma med dem till Jordan River-templet i Utah där de heliga förordningar som sammanbinder familjer för tid och evighet utfördes.

Jag tog farväl av familjen Wilson. Jag kan ännu se äldste Wilson framför mig då han tackade mig för att ha följt med dem. Han sade: "Det spelar ingen roll vad som händer oss här i livet så länge vi har Jesu Kristi evangelium och lever efter det." Vilket mod. Vilken tillit. Vilken kärlek. Familjen Wilson företog den långa färden hem till Lafayette, där äldste Thomas Michael Wilson gick från detta liv till evigheten.

President Kevin K Meadows, äldste Wilsons grenspresident, presiderade vid begravningsakten. Jag delar med mig av orden i ett brev som han skrev till mig: "På dagen för begravningen tog jag familjen avsides och uttryckte de tankar som du hade skrivit i ditt brev till mig, president Monson. Jag påminde dem om vad äldste Wilson hade sagt till dig den där dagen i templet om att det inte spelade någon roll om han undervisade om evangeliet på den här eller andra sidan om förlåten, huvudsaken var att han undervisade om evangeliet. Jag citerade de inspirerande ord från president Joseph F Smith [1838–1918] som du hade skickat med, om att äldste Wilson hade fullbordat sin jordiska mission och att han därmed liksom alla 'denna tidshushållnings trofasta äldster, när de lämna detta dödliga liv, fortsätta sitt arbete med att predika evangelium om omvändelse och återlösning genom Guds enfödde Sons offer ibland dem som äro i mörker och under syndens bojar i de dödas stora andevärld' (L&F 138:57). Anden bar vittne om att det förhöll sig så. Äldste Thomas Michael Wilson begravdes med missionärsbrickan på."

När äldste Wilsons mor och far besöker den lantliga kyrkogården och lägger blommor som hälsningar på sin

sons grav, är jag övertygad om att de minns den dag han föddes, den stolthet och glädje de kände då. Detta lilla barn blev den store man som senare förde med sig möjligheten för dem att uppnå celestial härlighet. Kanske tackar de Gud vid dessa vallfärder — när känslorna kommer upp till ytan och tårarna inte kan hållas tillbaka — tackar Gud för sin missionärsson som aldrig förlorade barnets tro. Kanske begrundar de i sitt hjärtas djup Mästarens ord: "Och ett litet barn skall leda dem" (2 Nephi 21:6).

Frid är deras välsignelse. Frid blir också vår välsignelse när vi minns och följer Fridsfursten. □

FOTNOTER

1. Gerald Massey, "Woood and Won", i *The Home Book of Quotations*, i urval av Burton Stevenson (1934), s 121.
2. William Wordsworth, "Ode: Intimations of Immortality from Recollections of Early Childhood" i översättning av Anders Österling.
3. "Låt mig få höra om Jesus", *Barnens sångbok*, s 36.

FÖRSLAG TILL HEMLÄRARE

1. När vi inser hur verkligt dyrbara barn är, blir det inte svårt att följa Frälsarens exempel på hur vi ska umgås med dem.
2. Vi måste inte kallas som missionärer för att vara till välsignelse för de barn vi möter. Det finns oändligt många tillfällen. De finns överallt.
3. Det finns kanske inget ställe i skrifterna som är mer gripande än skildringen i 3 Nephi 17 av hur Frälsaren välsignade barnen.P

JOSEPH SMITH

Profeten

Joseph Smith — ung, olärd, men ödmjuk — var det medel som Herren använde för att återupprätta sitt verk i dessa de sista dagarna.

Äldste David B Haight
i de tolv apostlarnas kворum

Herren Jesu Kristi evangeliums principer, lära och förordningar har uppenbarats på nytt, däribland kunskapen om Guds sanna väsen — en personlig, kärleksfull, evig Fader — och om Jesus Kristus, i bokstavlig mening Guds Son, om vars gudomlighet vi har fått ytterligare ett vittne genom Mormons bok. Hesekiels ord om att Juda stav (Bibeln) ska fogas ihop med Josefs stav (Mormons bok) som två nationers vittnesbörd, har gått i uppfyllelse (se Hesekiel 37:15–22). Det betygar jag högtidligt.

Myndigheten att handla i Guds namn, det heliga prästadömet, har förlänats män i vår tid av samma personer som bar det i forna dagar — Petrus, Jakob och Johannes — vår Herres apostlar som ordinerades av Frälsaren själv när han var på jorden.

Jesu Kristi Kyrka har återupprättats. Guds prästadöme finns på nytt bland människorna. Gud har ånyo uppenbarat sig själv till välsignelse för sina barn.

Det är underbart och glädjerikt att tänka på dessa gudomliga händelser — de har allt det som var kännetecknande för de forna apostlarnas kyrka, däribland Jesu Kristi personliga ledning, en gudomligt uppenbarad lära, gudomligt utvalda ledare, kontinuerlig uppenbarelse och den Helige Andens vittne till alla som är lydiga. Jag vittnar om att medlet genom vilket denna gudomliga uppenbarelse gavs,

var en man som hade förutordinerats — den unge Joseph Smith — vars tro och önskan åstadkom ”en av de viktigaste religiösa händelserna i mänsklighetens historia” (Milton V Backman Jr, ”Joseph Smiths redogörelse för den första synen”, *Nordstjärnan*, dec 1985, s 36).

Ända sedan min tidiga ungdom har jag trott på och i mitt sinne burit med mig den levande bilden av hur den tonårige Joseph finner en undångömd plats och knäfaller i den stilla lunden och med ett barns tro uppsänder sitt hjärtas önskan. Han måste ha varit övertygad om att Herren skulle höra och på ett eller annat sätt svara honom. Två strålande personer visade sig för honom. Han sade att det översteg hans förmåga att beskriva dem.

Under åren som gått har jag välsignats med ovanliga upplevelser av människor och platser och med personliga händelser av innerlig och andlig natur. Genom den Helige Andens kraft har mitt vittnesbörd och min kunskap om den himlaledda återställelsen av Herrens frälsningsplan fördjupats. De händelser i samband med återställelsen som Joseph Smith berättade om är sanna.

SYNEN

Vi kan alla i hjärtat utveckla en känsla för återställsens sanning som upplyfter, helgar och upphöjer. Om vi verkligen önskar det, kommer den Helige Anden att

Jag vet att Gud uppenbarade sig för Joseph — hans vittne i denna sista tidsutdelning.

uppenbara denna kunskap för vårt hjärta och besegla den där. Vår förståelse av och tro på och övertygelse om "synen" (som vi kallar den) — Gud Fadern och hans enfödde Son uppenbarar sig för Joseph och inleder därmed tidernas fullhets utdelning med dess stora och dyrbara sanningar — är väsentliga för vår eviga frälsning. Frälsning ges endast genom Kristus. Joseph Smith är förmedlaren eller uppenbararen av den kunskapen. Han kallades av Gud att undervisa om villkoren och förutsättningarna för Faderns plan och fick frälsningens nycklar för hela människosläktet.

Jag vet att Gud uppenbarade sig för Joseph — som var hans vittne i denna sista tidsutdelning. Vi vet något om den mäktiga och intelligenta varelses gestalt, drag och till och med karaktär, vars visdom, skapelse och kraft styr universum. Gud uppenbarade att Jesus Kristus är Faderns exakta avbild.

Joseph sade att ljuset var mer strålande än något han någonsin hade sett. Han tittade upp. Framför honom stod två personer. Den ene av dem pekade på den andre och sade: "Denne är min älskade Son. Hör honom!" (Joseph Smiths skrifter 2:17; kursivering i ursprunglig text).

Kanske var det ofattbart för den unge Joseph att han såg Gud vår himmelske Fader och hans Son — att Herren hade kommit för att besöka och undervisa honom.

Ombedd av Fadern började Sonen tala till pojken som stod där på knä. Joseph fick veta att alla kyrkorna hade fel. De hade förfalskat läran, brutit förbunden och förlotrat Guds prästadömes myndighet. Han fick veta att ledarna i dessa av människor grundade kyrkor misshagade Herren och att tiden var inne för återställelsen av all

sanning och myndighet, däribland kyrkans organisation. Därefter fick han till sin stora förvåning veta att han, Joseph Smith — ung, olärd, men ödmjuk — skulle vara det medel som Herren skulle använda för att återupprätta sitt verk i dessa de sista dagarna — evangeliet som aldrig skulle tas bort igen. Det var den härliga början av Jesu Kristi kyrkas återställelse.

Tre år senare när han började bli vuxen fick Joseph Smith ytterligare ett himmelskt besök. Den här gången sade en ängel, utsänd från Guds närhet, att han hette Moroni och uppenbarade för den unge mannen var guldplåtar låg gömda på vilka vissa forntida invånare i Amerika hade upptecknat sitt folks historia. I sinom tid översattes dessa uppteckningar genom Guds gåva och kraft och publicerades i början av 1830.

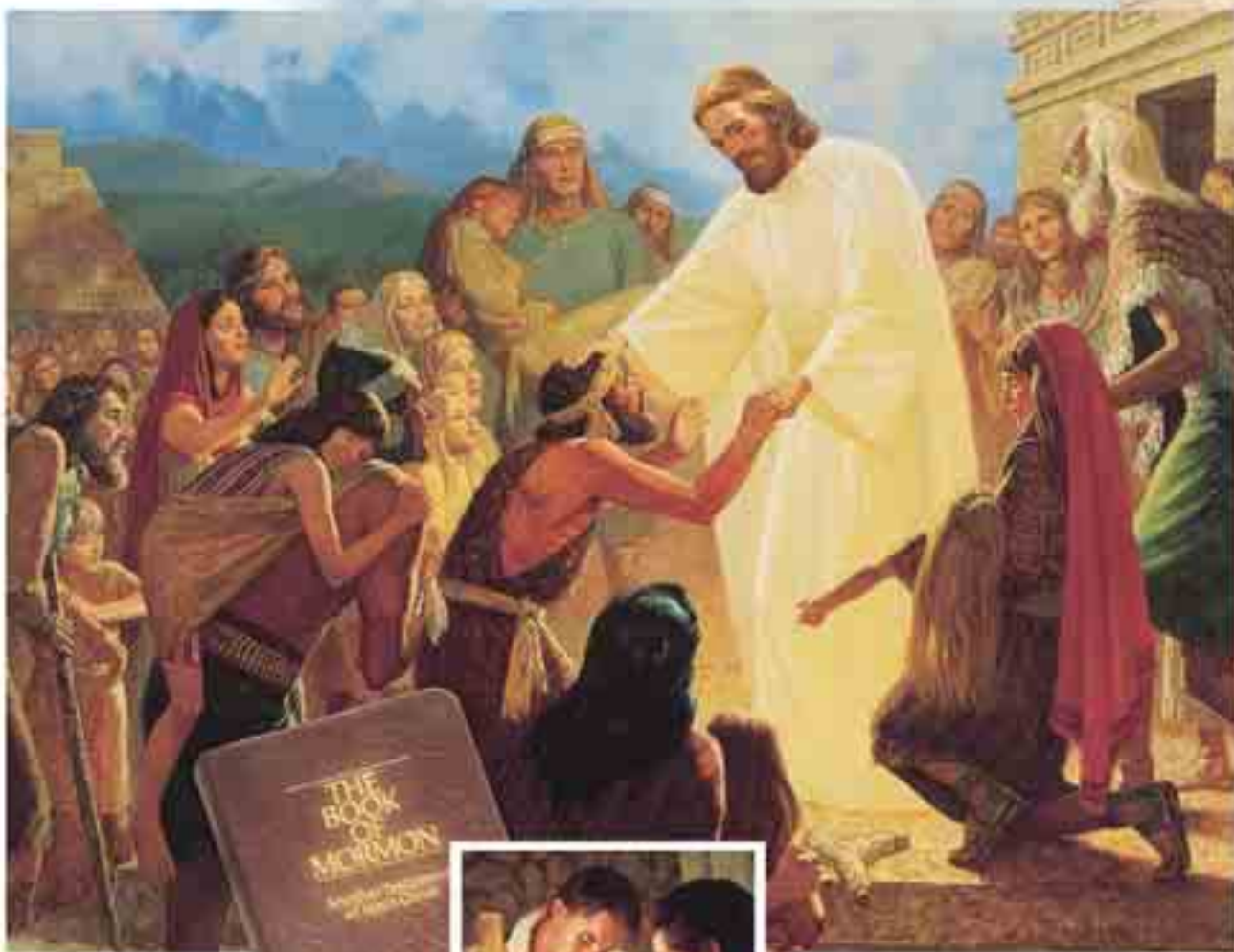
ETT BESTÄMT ÄNDAMÅL

Ur religionsdogmatisk, historisk och filosofisk synvinkel är Mormons bok den mest beaktansvärda boken i hela världen. Dess heder har angripits med vettlöst raseri i över 170 år, ändå är dess ställning och dess inflytande i dag mer oangripligt än någonsin.

Mormons bok kom inte fram som en kuriositet. Den skrevs för ett bestämt ändamål — ett ändamål som alla läsare ska märka. På titelbladet läser vi att den skrevs för att "överbevisa jude och icke-jude om att Jesus är Kristus, den evige Guden, som uppenbarar sig för alla nationer". Budskapet den innehåller är ett vittne om Kristus och lär oss om Guds kärlek till hela människosläktet. Dess ändamål är att få människor att erkänna Jesus som Kristus. Boken skildrar ett verkligt besök av

Moroni uppenbarade för den unge mannen var guldplåtar låg gömda på vilka några forntida invånare i Amerika hade upptecknat sitt folks historia.

Kristus i det forntida Amerika och innehåller den lära han undervisade om och de anvisningar han gav i all tydlighet och med stor kraft till folket. Mormons bok bestyrker Bibeln i dess lära om Frälsaren, talar mer om Kristus än något annat ämne och lär att vår Frälsare är människosläktets Återlösare och Försonare. Den betonar gång på gång att han är centralgestalten i Guds frälsningsplan. Denna gudomliga uppteckning vinner prosluter för sitt budskap och för hans kyrka som undervisar om den.

Jag har ofta förundrat mig över Guds visdom i att frambringe denna forntida uppteckning på det sätt som skedde, ty den har även blivit ett kraftfullt vittnesbörd om Joseph Smiths gudomliga mission. Beträffande söndagen

Mormons bok skildrar ett verkligt besök av Kristus i det forntida Amerika och innehåller den lära han undervisade om, och de anvisningar han gav i all tydlighet och med stor kraft till folket.

den 28 november 1841 skrev profeten Joseph Smith: "Jag tillbringade dagen med de tolv apostlarna hemma hos president [Brigham] Young och samtalande med dem om olika ämnen. Broder Joseph Fielding var närvarande efter att ha varit i England på mission i fyra år. Jag sade till bröderna att Mormons bok är den mest korrekta av alla böcker på jorden och slutstenen i vår

religion, och att en människa genom att lyda dess bud kan komma närmare Gud än genom någon annan bok" (*History of the Church*, 4:461; se även Mormons bok, Inledning).

Joseph Smith förutordinerades att bli den i vederbörlig ordning utsedde ledaren för denna den största och sista av alla tidsutdelningar. Efter ängeln Moronis besök förlänade andra himmelska budbärare Joseph det heliga prästadömetts myndighet och gav honom gudomliga nycklar, kraft och uppenbarelser från Gud.

Förutom att kyrkan organiserades under inspiration och gudomligt överinseende, uppenbarades även läran i detalj till dess vägledning. Tro och ljus kunde på nytt skingra det mörker som fanns på jorden. Efter att ha sökt och fått undervisning av honom som är upphovet till all sanning visste Joseph Smith följande:

1. Gud har mansgestalt och hans härlighet trotsar all beskrivning.
2. Han har en röst, han talar.
3. Han är vänlig och omtänksam.
4. Han besvarar böner.
5. Hans Son är lydig mot Fadern och är medlare mellan Gud och människan.
6. "Fadern har en kropp av kött och ben, lika förnimbar som en människas. Så har även Sonen, men den Helige Anden har icke en kropp av kött och ben, utan är en personlighet, som består av ande" (Läran och förbunden 130:22).

Även om de forntida skrifterna omnämner tempel och dop för de avlidna, var Joseph Smith den förste som uppenbarade syftet med tempel och frälsning för alla — även för de som har gått bort utan att ha fått kunskap om evangeliet — samt det eviga äktenskapsförbundet

och beseglingen av man och kvinna som grundvalen för upphöjelse.

När Joseph Smith skrev om den första konferensen i kyrkan i juni 1830 talade han om den stora lyckan att "vara inbegripen i samma slags ting som de heliga apostlarna fordom efterlevde" (*History of the Church*, 1:85).

Efter ängeln Moronis besök förlänade andra himmelska budbärare Joseph det heliga prästadömetts myndighet, gudomliga nycklar, makt och uppenbarelser från Gud.

EN HERRENS PROFET

Under den allsmåktige Gudens inspiration började kyrkan blomstra. Herrens löfte att "ett underbart verk [skulle] påbörjas ibland människornas barn" gick i uppfyllelse (se L&F 4:1). Evangeliebudskapet spreds snabbt. Missionsandan påverkade hjärtan. Mormons bok blev läst. Tiotals gick med i kyrkan, sedan hundratals, ja tusentals. Herren förkunnade genom profeten Joseph Smith:

"Ty förvisso, Herrens röst ljuder för alla människor, och ingen skall kunna undfly. Det finnes intet öga, som ej skall se, intet öra, som icke skall höra och intet hjärta, som ej skall genomborras. . .

De svaga i världen skola komma fram och nedbryta de starka och mäktiga, på det ingen skall kunna giva råd åt sin nästa eller förtrösta på köttlig arm,

Utan var och en må tala i Herren Guds, ja, världens Frälsares namn, . . .

Så att fullheten av mitt evangelium må kungöras . . . till världens ändar och för konungar och regenter" (L&F 1:2, 19–20, 23).

Politiker började oroas sig för detta nya fenomen. Fiender gick samman och profeten svävade i livsfara. Efter månader i fängelset i Liberty, en mörk och fuktig

håla, ropade den modfällde Joseph till Herren:

"O Gud, var är du och var är ditt gömställes paulun?

Huru länge skall din hand hållas tillbaka och ditt öga . . . skåda från de höga himlarna den orätt som vederfares ditt folk och dina tjänare . . . ?

Ja, o Herre, huru länge skola de lida detta våld och olagliga förtryck, innan ditt hjärta böjes till dem?" (L&F 121:1–3).

Då gav Frälsaren, som är kärleksfull och hör bön, Joseph detta löfte:

"Jordens ändar skola fråga efter ditt namn, dårarna skola hava dig till åtlöje och helvetet skall rasa emot dig,

men de i hjärtat rena och de förståndiga, de ädla och dygdiga skola alltid söka efter råd, myndighet och välsignelse från din hand,

och ditt folk skall aldrig vända sig mot dig för förrädars vittnesbörds skull.

. . . [Du skall] dock bliva ärad, . . . och . . . din röst lju-da ännu fruktansvärdare än det grymma lejonets mitt ibland dina fiender för din rättfärdighets skull, och din Gud skall vara med dig evinnerligen" (L&F 122:1–4).

I sitt sista offentliga tal inför en stor församling i Nauvoo, sade Joseph Smith:

"Jag bryr mig inte om mitt eget liv. Jag är redo att frambäras som offer för detta folk, ty vad kan våra fiender göra? Endast döda kroppen, och sedan upphör deras makt. Stå fasta, mina vänner, svikta aldrig. Sök inte att rädda ert eget liv, ty den som fruktar att dö för sanningen kommer att mista det eviga livet. . . .

Gud har provat er. Ni är ett bra folk, därför älskar jag er av allt mitt hjärta. Ingen har större kärlek än att han ger sitt liv för sina vänner. Ni har stått vid min sida i motgångens stund, och jag är villig att offra mitt liv för att bevara era" (*History of the Church*, 6:500).

De orden är så mycket mer anmärkningsvärda med tanke på att profeten fortfarande befann sig i livets mor-gon — han var bara 38 år — och även om han hade nått

långt, hade han ännu inte nått sin höjdpunkt i andligt och intellektuellt hänseende. Livet var kostbart för honom med allt vad det innebar av framtida tillfällen. Ändå var han villig att offra det.

"En profet är någon som utstrålar glädje trots allt lidande han får utstå när han fullgör sitt uppdrag", skrev Truman Madsen. "Kort sagt: en profet är en helig" (*Joseph Smith Among the Prophets* [1965], s 21).

"Hade han [Joseph Smith] besparats ödet att bli martyr till mogen ålder . . .", sade äldste Parley P Pratt i de tolv apostlarnas kvorum, "var han förvisso iklädd kraften och förmågan att ha kunnat [påverka] världen på många sätt" (*Autobiography of Parley P Pratt* [1985], s 32).

Om man betraktar Joseph Smiths liv finner man lidande, både hos honom och hos hans lärjungar.

"VAR TÅLIG I LIDANDEN"

Kyrkan tycktes bli, som skrifterna säger, lik en sten som revs loss ur berget, men inte genom människohänder, och rullade fram och uppfyllde hela världen (se Daniel 2:44–45; L&F 65:2). Politiker oroade sig över att den började sprida sig utanför den omedelbara omgivningen. Man riktade olagliga anklagelser mot den, man delgav den stämningar och medborgargarden församlade sig i Carthage, kommunens centralort. Joseph och Hyrum skulle infinna sig i domstol för att försvara sig inför rätta angående anklagelser som riktades mot dem.

När Joseph Smith den 24 juni gav sig i väg från Nauvoo till Carthage måste han ha sett ut över staden och det storslagna templet som stod nästan färdigt. Han visste att han såg detta för sista gången.

"Var tålig i lidanden", sade Herren till honom, "ty du skall hava många" (L&F 24:8). Senare sade Joseph att lidandet hade "blivit en andra natur" (se L&F 127:2) men att det endast hade "fört mig så mycket närmare Gudomen" (citerad i B H Roberts, *The Gospel and Man's Relationship to Deity* [1965], s 279). President Brigham

Young (1801–1877) sade att om Joseph hade fått leva i 1000 år utan förföljelse skulle han inte ha blivit så fullkomnad som han blev under sina 38 år (se *Deseret News*, 3 aug 1854, s 72).

Till sina följeslagare på vägen till Carthage yttrade profeten Joseph Smith dessa profetiska ord: "Jag går som ett lamm till slaktbänken, men jag är lugn som en sommarmorgon. Jag har ett oskyldigt sinne inför Gud och alla människor. . . . Och likväl skall det sägas om mig — han blev mördad kallblodigt" (L&F 135:4).

Varför vände han inte tillbaka? Det fanns tid att fly. Han var ännu inte i sina fienders händer. Vid sin sida hade han vänner som var redo att dö för honom om nödvändigt. Några föreslog att han skulle fly över Mississippifloden där han skulle vara i säkerhet. Men han fortsatte till Carthage.

Joseph måste ha tänkt på somliga av de faror han hade genomlevt — som den vinternatt när en pöbelhop bröt sig in i hans hus och under svordomar och hädelser slet honom från hans hustru och sjuka barn och släpade ut honom och tog stryptag på honom tills han svimmade. När han återfick medvetandet drog de av honom kläderna och täckte hans nakna kropp från topp till tå med tjära och fjädrar, tvingade upp hans mun för att också stoppa den full, sedan lämnade de honom på den frusna marken för att dö av köld och utmattning.

Kanske drog han sig till minnes, då han red till Carthage, den gången i Missouri när han och några av bröderna genom förräderi hade hamnat i fiendens händer. Mobbens anförare sammankallade en domstol och ställde Joseph och bröderna inför rätta. De förklarades skyldiga och dömdes att arkebuseras klockan åtta nästa morgon på torget

i Far West. De räddades av en dispyt bland mobben.

De fördes från plats till plats och visades upp för hånskrattande folksamlingar. De heliga fick veta att de hade sett sina ledare för sista gången. Men Joseph tröstade sina medfångar och sade att ingen av dem skulle dö.

"Var vid gott mod, bröder", sade han. "Herrens ord kom till mig i går natt att våra liv skulle skonas, . . . att ingen av oss skulle mista livet" (citerad i *Autobiography of Parley P Pratt*, s 164; kursivering i ursprunglig text).

När Joseph tänkte på den dystra fångenskapen i Missouri måste han ha dragit sig till minnes den natt när han i en fängelsehåla tillrättavisade fångvaktarna. Han och hans medfångar försökte sova men hölls vakna av vaktarnas ohyggliga hädelser och obscena gyckel när de berättade om de fruktansvärda rån och mord de hade förövat bland mormoner. Det var inget tomt skrävel, ty dessa fruktansvärda illdåd hade verkligen förövats. Plötsligt reste sig Joseph upp och

med en röst som tycktes få själva byggnaden att skälva utropade han: "TIG, ni avgrundsväsen! I Jesu Kristi namn tillrättavisar jag er och befaller er att tiga. Jag vägrar leva en minut till och uthärda sådant språk. Hör upp med detta tal, annars skall ni eller jag dö I DETTA ÖGONBLICK!" (citerad i *Autobiography of Parley P Pratt*, s 180).

Effekten måste ha varit laddad i sin plötslighet. Några tiggde och bad om förlåtelse, andra slank undan och gömde sig i fängelsets mörka hörn för att dölja sin skam.

Jesu Kristi kraft vilade på honom. Det var hans namn Joseph hade åkallat när han tillrättavisade dem. Han bar hand- och fotbojor, men dem såg fångvaktarna inte. De

Efter månader i fängelse ropade en modfälld Joseph till Herren: "O Gud, var är du och var är ditt gömställes paulun?"

En vinternatt bröt sig en pöbelhop in i Josephs hus och under svordomar och hädelser slet de honom från hans hustru och sjuka barn och släpade ut honom och tog stryptag på honom tills han svimmade.

såg endast den rättfärdiga vreden i hans lysande ansikte och kände den gudomliga kraften i rösten som tillrättavisade dem.

Men även om Josephs röst var fruktansvärd som ett rytande lejons när han tillrättavisade de onda, var den lugnande som en mors röst när han tröstade de rättfärdiga. I samma namn och med samma myndighet med vilken han fick sina fångvaktare hädelser att förstummas, hade han välsignat små barn, döpt ångerfulla syndare, gett den Helige Anden, botat sjuka och tröstat tusentals människor.

”ÄR DU RÄDD FÖR ATT DÖ?”

Det var midnatt när resan från Nauvoo tog slut. Joseph och bröderna kom in i Carthage och därmed var deras öde beseglat. Hans fiender hade ivrigt inväntat deras ankomst. Guvernören, som var närvarande, lyckades övertala mobben att skingra sig med löften om att de skulle få full valuta.

Dagen därpå, efter ett förhör, försattes Joseph på fri fot mot borgen, men häktades på nytt falskeligen anklagad för landsförräderi. Man vägrade frisläppa honom mot borgen, och Joseph och Hyrum sattes i fängelset i Carthage.

Den sista kvällen i Josephs liv bar han ett kraftfullt vittnesbörd om Mormons boks gudomlighet för fångvaktarna och andra som hade församlat sig vid fängelseporten. Han betygade att evangeliet hade återställts och Guds rike upprättats på jorden. Det var skälet till att han satt inspärrad, inte för att ha överträtt någon av Guds eller människors lagar.

Sent på kvällen försökte fångarna vila sig lite. Till en början låg Joseph och Hyrum på den enda sängen i fängelserummet, men ett gevärsskott och ett tumult fick Josephs vänner att kräva att han låg mellan två av dem på golvet. De skulle beskydda honom med sina egna kroppar. Joseph frågade John S Fullmer om han fick använda hans arm som kudde medan de samtalade. Därefter vände han sig till Dan Jones, på andra sidan, och viskade: ”Är du rädd för att dö?” Och denne pålitlige vän svarade: ”Menar du att det är dags? I ett verk som detta tror jag inte att döden är särskilt fasansfull.”

Profeten bad äldste John Taylor att sjunga orden i "En sorgbetyngd och fattig man". Endast någon som älskade sin Frälsare och sina medmänniskor skulle ha bitt om att få höra dessa ord i en sådan stund.

Joseph svarade: "Du kommer förr eller senare att se Wales och fullgöra den uppgift du har fått innan du dör" (*History of the Church*, del 6:601).

Dagen därpå, den ödesdigra 27 juni 1844, skickades alla utom två av Josephs vänner i väg från fängelset så att nu endast fyra bröder återstod: Joseph och Hyrum och två av apostlarna, som båda erbjöd sig att dö för honom. De tillbringade dagen med att skriva brev till sina husrur, samtala om evangelieprinciper och sjunga. Mellan tre och fyra på eftermiddagen bad profeten äldste John Taylor att sjunga "En sorgbetyngd och fattig man".

Kristi anda och budskap lever i varje rad av denna trösterika sång. Endast någon som älskade sin Frälsare och sina medmänniskor skulle ha bitt om att få höra dessa ord i en sådan stund.

När äldste Taylor hade sjungit sången, var profetens

ögon våta av tårar, och han sade: "Sjung sången en gång till, John, är du snäll" (citerad i Claire Noall, *Intimate Disciple: A Portrait of Willard Richards, Apostle to Joseph Smith — Cousin of Brigham Young* [1957], s 440).

John "svarade att han inte var upplagd för att sjunga. Han tyngdes av en känsla av annalkande katastrof" (George Q Cannon, *Life of Joseph Smith the Prophet* [1986], s 524).

"Du kommer att må bättre när du väl har börjat sjunga, och jag också", svarade Joseph (citerad i Noall, *Intimate Disciple*, s 440).

Även Hyrum väddade till honom att sjunga sången igen. Och det gjorde äldste Taylor.

Den här gången lät hans röst än sorgsnare och vekare än första gången. När han hade slutat sjunga rådde djup tystnad, men fyra hjärtan slog hastigare, ty de hade noga lyssnat till de ödesdigra orden:

*Men för att ännu pröva mig,
han bad mig om att dö för sig,
då fastän jag var svag som förr,*

min ande sade glatt: "Jag dör."
(Sånger [1956], nr 52)

De andra tre hörde Joseph mumla, liksom ett eko till sången, att han var redo att dö.

I den sången fanns Kristi kärlek, i det rummet i fång-
elset i Carthage fanns människokärlek.

Medan fångarna uppfylldes av den kärlekens och tjänandets anda som hade kommit till uttryck i sång och bön, församlade sig pöbeln. Vad som slutligen hände känner ni redan till.

ENDAST KÄRLEK FÖDER KÄRLEK

När nyheten om det fruktansvärda brottet nådde fram till Nauvoo, var invånarna utom sig av sorg och fasa. Någon sådan sorg hade man inte upplevt i Nauvoo tidigare. Sommarsolen lyste varm, men alla var frusna. Deras profet och deras patriark var döda. Vad spelade då allt annat för roll?

Då vagnarna med deras kroppar fortfarande hade lång väg kvar in till staden gick alla ut för att möta dem. Ingen större hyllning kunde ges än den hyllning som gavs den dagen till Joseph och Hyrum. En sådan allomfattande kärlek från dem som bäst kände honom kunde inte ha vunnits av själviska och beräknande män. Endast kärlek föder kärlek. En gång när Joseph tillfrågades hur han kunde få så många efterföljare och behålla dem, svarade han: "Därför att jag besitter principen kärlek. Allt jag kan erbjuda världen är ett gott hjärta och en god hand" (*History of the Church*, del 5:498).

Sariah Workman, en tidig immigrant, skrev: "Jag kände alltid ett gudomligt inflytande varje gång jag var i hans närhet" (i "Joseph Smith, the

Prophet", *Young Woman's Journal*, dec 1906, s 542).

John Taylor, som sårades i Carthage och senare blev profet, sade om honom: "Joseph Smith, Herrens profet och säre, har gjort mera — Jesus allena undantagen — för människornas frälsning i denna världen än någon annan människa, som levat här. Under den korta tiden av tjugo år bragte han Mormons bok i ljuset, vilken han översatte ge-

nom Guds gåva och kraft, och genom honom har den blivit offentliggjord på två kontinenter. Han har sänt evangeliets fullhet, som finnes i den, till jordens fyra väderstreck. Han har bragt i ljuset de uppenbarelser och befallningar, som innehållas i denna bok, "Läran och förbunden", jämte många andra visa dokument och lärdomar till människornas nytta. Han har samlat många tusen Sista Dagars Heliga och grundlagt en stor stad. Han har lämnat efter sig namn och rykte, vilka icke kunna utblottas. Han var stor i livet och stor i döden i Guds ögon och i sitt folks, och liksom de flesta av Herrens smorda i forna dagar har han beseglat sin mission och sitt verk med sitt eget blod" (L&F 135:3).

Jag ger min kärlek och mitt testamente att Gud vår Fader lever, att Jesus är Kristus, den levande Gudens Son som korsfästes för världens synder för "att rensa den från all orättfärdighet, att genom honom alla skulle kunna frälsas" (L&F 76:41–42). Han är vår Återlösare, vår Herre, vår Kung. Hans rike har återupprättats på jorden. År 1820 visade sig Gud vår evige Fader och hans Son, Jesus Kristus, för Joseph Smith, som hade förutordinerats att bli medlet i Guds hand för återställelsen, som är Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Denna kyrka förbereder under gudomlig ledning världen på hans andra ankomst — ty han kommer åter. Det betyder jag ödmjukt i hans heliga namn. □

Äldste John Taylor sade om profeten: "Liksom de flesta av Herrens smorda i forna dagar har han beseglat sin mission och sitt verk med sitt eget blod."

Tre

Tre centavos är inte mycket, men att jag fann dem förändrade mitt liv.

Joel B Macariola

”N

ej, jag tror inte att jag går på mission”, sade jag varje gång biskopen bad mig överväga att gå på mission.

När vår familj gick med i kyrkan fanns det mycket nytt vi måste lära oss och mycket som vi måste lägga bort. Som förstagenerations-medlemmar i kyrkan hade vi aldrig tänkt på eller talat om att gå på mission. Det kändes som ett alltför stort offer.

Men jag var aktiv i kyrkan. Jag gick på alla möten och tackade ja till alla kallelser. Jag studerade bokföring för andra året när biskopen kallade mig till ekonomisk kamrer.

En onsdag ställdes jag inför problemet att finna något som inte stämde i uppteckningarna. Jag letade hjälplöst efter en differens på 3 centavos mellan kyrkans och bankens uppgifter. Rapporten skulle lämnas in dagen därpå, vilket inte gjorde saken bättre för mig. Jag insåg att det bästa jag kunde göra vara att be om hjälp.

Jag förklarade situationen för biskopen. Det förvånade mig att han i stället för att genast titta på rapporten, bad mig att knäfalla med honom och förklara problemet för

ILLUSTRATION GREG NEWBOLD

centavos

När jag inte fann felet i den ekonomiska rapporten gick jag slutligen till biskopen. Det han gjorde förvånade mig. I stället för att titta på rapporten bad han mig att knäfalla och be med honom.

Herren. Efteråt ville han se på rapporten. Nästan genast och utan att använda miniräknare pekade han på en kolumn och sade: "Där har du problemet."

Jag räknade samman de olika posterna och upptäckte att han hade rätt. Jag kände att jag just hade bevittnat ett underverk. Mitt unga och svaga vittnesbörd om kyrkan och dess ledare stärktes den dagen.

Medan jag fortfarande var fångad av det som hade hänt, sade biskopen: "Så där ja, ska du gå på mission?"

Och den här gången sade jag ja.

När jag lämnade möteshuset den kvällen hade jag med mig alla missionspapper jag behövde fylla i. En kort tid senare kallades jag att verka som heltidsmissionär i Filippinerna-missionen Baguio.

Det har gått många år sedan den kvällen och bönen som besvarades. Efter att ha fullgjort en tvåårig mission återvände jag till skolan och tog min examen, fyra år senare än de flesta i min ålder. Men om jag skulle behöva göra om det, skulle jag fortfarande välja att gå på mission.

Jag är tacksam mot biskopen som var ett gott föredöme och följde den maning han fick att ställa rätt fråga vid rätt tidpunkt. Jag är också tacksam mot min himmelske Fader. Han hjälpte mig inte bara att finna tre centavos för min rapport utan välsignade mig också med oskattbara missionärsupplevelser. □

Joel B Macariola är medlem i Tangubs församling i Bacolods södra stav i Filippinerna.

Frågor och svar

Hur blir jag god vän med ungdomar i min församling när det är lättare att umgås med icke-medlemmar?

Svaren är avsedda att ge hjälp och perspektiv, men är inte en officiell framställning av kyrkans lära.

I skolan finns det några medlemmar i min ålder som antingen retas med mig eller undviker mig. I kyrkan låtsas de som att jag inte finns. Mina enda goda vänner är inte medlemmar. Hur ska jag göra för att få vänner bland ungdomarna i kyrkan, eller ska jag vara med vänner som inte är medlemmar, men som verkar mer kristuslika?

LIAHONAS SVAR

Den här frågan består egentligen av två frågor: Vad gör jag med ungdomarna i min församling eller gren? Vad gör jag med mina vänner som inte är medlemmar i kyrkan?

Tyvärr är de sista dagars heliga inte alltid förebilder. Särskilt ungdomar har ibland svårt att vara vänliga och kärleksfulla. Följaktligen ignoreras ibland unga människor eller görs till åtlöje av dem som borde vara deras vänner.

Om du befinner dig en sådan situation, försök då komma ihåg en viktig sak: Du är ett Guds barn. Din himmelske Fader älskar dig och är tacksam för varje ansträngning du gör att leva efter evangeliet och vara aktiv i din församling eller gren. Även om Herren inte kommer att tvinga andra att leva efter evangeliet, kommer han stötta dig i dina bemödanden att visa tålamod och inte ge upp.

Även om du inte kan välja åt andra, kan du välja hur du ska reagera på de val andra gör. Det viktigaste du

FOTOILLUSTRATION MATTHEW REIER

kan göra är att försöka reagera som en sann kristen när andra retar eller ignorerar dig. Var vänlig mot dem och försök vara ett föredöme utan att vara självrättfärdig. Ibland kan vänlighet förvärra situationen. Om det är fallet, be då att era hjärtan ska vekna — ditt så att du inte blir bitter, deras så att de ser dig som den person du är. Om du behandlar andra som Guds barn, kommer de kanske så småningom att komma ihåg vilka de är och uppföra sig därefter.

Kanske kan du inte hantera situationen själv, så vänd dig till dina föräldrar och ledare och be om råd. Biskopen eller grenspresidenten är ansvarig för sina församlingsmedlemmars välgång och kan söka vägledning för att få veta vad han ska göra.

Men låt framför allt inte andra påverka din aktivitet i kyrkan. Om du ger upp försöket att få vänner i kyrkan ger du upp tillfällena till tjänande och utveckling. Se dig om i församlingen eller grenen efter andra, kanske yngre eller äldre, som behöver din vänskap. Kanske behöver ett barn i Primär din hjälp, en änka, eller en småbarnsmamma. Du kanske upptäcker att många medlemmar i församlingen eller grenen är tack-samma för din vänskap.

Den andra frågan — vad du gör med dina vänner som inte är medlemmar — är lättare att besvara. Om de är kristliga i sitt sätt, kan du lugnt umgås med dem. Goda vänner är en tillgång — och om de är verkliga

vänner kommer de aldrig be dig göra något som är oförenligt med dina normer. Om du lever efter din religion kommer de med stor sannolikhet att vilja veta mer om den. Men även om de aldrig visar något intresse för kyrkan, har ni förmodligen många positiva värderingar gemensamt och kan hjälpa varandra att undvika världens frestelser och ondska.

LÄSARNAS SVAR

Jag försöker inte bry mig om när någon retar mig. Det sårar mig att bli behandlad på det sättet, men när jag tänker på Jesus Kristus inser jag att mina prövningar är obetydliga i jämförelse med hans och fortsätter att försöka vara vänlig. Det är viktigt för mig att gå till kyrkan inte på grund av mina vänner utan för att lyda sabbatslagen och dyrka Herren.

Sri Martini Wardoko,
Jakarta södra gren,
Jakarta distrikt
i Indonesien.

Vi behöver vänner både i och utanför kyrkan, och vi måste undanröja allt som hindrar oss från att vara vänner med kyrkans medlemmar. Vi behöver umgås med medlemmar, för de kan hjälpa oss då vi går den stig som leder till evigt liv.

David Cristóbal Vallejo
Domínguez,
Choloma församling,
Fesitranhs stav i Honduras.

"Behandla alla med vänlighet och respekt"

"Alla behöver goda vänner. Din vänkrets påverkar i hög grad ditt tänkande och ditt uppträdande, alldeles som du påverkar deras. Då du har samma värderingar som dina vänner, kan ni stärka och uppmuntra varandra. Behandla alla med vänlighet och respekt. Många har blivit medlemmar i kyrkan genom vänner som engagerat dem i kyrkans aktiviteter." — President Thomas S Monson, förste rådgivare i första presidentskapet ("Att vi må vidröra himmelen", *Nordstjärnan*, jan 1991, s 43)

"Var en god vän"

"För att få goda vänner måste du själv vara en god vän. Visa intresse för andra och låt dem veta att du bryr dig om dem. Behandla alla med vänlighet och respekt. Gör extra ansträngningar för att vara vän med dem som är blyga eller känner sig utanför" (*Vägledning för de unga: Vår plikt mot Gud* [2001], s 12).

Två frågor hjälper mig: Ska jag älska andra? Eller ska jag försöka bli älskad? Jag försöker alltid älska andra. Det valet gör mig skyldig att älska dem som är ovänliga. Det hjälper mig att koncentrera mig på deras goda sidor och hindrar mig från att undvika dem.

Äldste François Ngindu,
Ngindu,
Demokratiska republiken
Kongomissionen Kinshasa

Om vi märker att de som borde vara våra vänner, vänder sig mot oss, är det vår skyldighet att inte dra oss undan dem. Vi bör visa dem att vi älskar och bryr oss om dem. Ibland är allt som krävs att vi knäfaller i bön. Vår himmelske Fader kommer att göra oss starka.

Äldste Ihuoma
Chidiebere Loveday,
Nigeriamissionen Port
Harcourt

En del medlemmar har ännu inte accepterat tanken att allt vi vill att människorna ska göra oss, det ska vi också göra dem. Trots det ska vi behandla dem med kärlek. Grunda ditt uppförande på principen att "om någon slår dig på den högra kinden, så vänd också den andra åt honom" (Matteus 5:39).

Catherine Slight,
Mascouche församling,
Montréal's stav, Quebec

Vi får aldrig glömma att våra bästa vänner är Gud, Jesus Kristus, våra föräldrar och syskon. Fortsätt att hålla ut i tro, för det kan vara en prövning som du måste gå igenom.

Cristiano Sölla, Porto Velho
församling, Rio Grande stav,
Brasilien

Vi är på jorden för att sättas på prov och prövas (se Abraham 3:25). En del prövningar kan komma genom familjemedlemmar, vänner eller grannar. Oavsett hur svårt vi prövas kan vi fortsätta framåt med blicken fäst på Guds ära (se L&F 88:67–68).

Simboe Doe, Logan Towns
församling,
Liberia stav, Monrovia

Om medlemmar i din ålder retas med dig eller undviker dig, måste du ta initiativet och börja säga hej till dem och försöka lära känna dem. Gör allt du kan för att inbjuda dina vänner som inte är medlemmar till kyrkans aktiviteter och ta vara på tillfället att dela med dig av evangeliet. Det är möjligt att dina vänner blir medlemmar i kyrkan.

Chen Yu-chuan,
Dyker Heights fjärde
kinesiska gren,
Brooklyns stav i New York

Det lättaste steget till att få en vän är att trolla fram ett leende, även om det är svårt. Förlåt medlemmarna i din församling om de inte vill vara vän med dig, le mot dem och försök igen. Kanske ändrar de sig när de märker att du inte ger upp. Det blir lättare om du tar itu med problemet med tålamod och en positiv inställning och med tro och bön.

Bianca Borchardt,
Halberstadts gren,
Hannovers stav, Tyskland

FRÅGOR OCH SVAR är en spalt för ungdomar, och vi hoppas på att kunna trycka många olika svar från många olika länder. Skicka ditt svar så att det kommer fram till oss senast den 1 juli 2002. Skriv till: QUESTIONS AND ANSWERS 07/02, Liahona, Floor 24, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-3223, USA. Eller skicka ett e-brev till CUR-Liahona-IMag@ldschurch.org. Du kan skriva på ditt eget språk — på maskin, dator eller läsligt för hand. För att vi ska ta ditt svar under övervägande måste det innehålla ditt fullständiga namn, din ålder, din hemadress samt församling och stav (eller gren och distrikt). Skicka med ett fotografi (returernas inte).

FRÅGA: Min bror drar sig undan familjen. Han är för det mesta tillsammans med sina vänner, och han följer aldrig med oss till kyrkan. Hur ska jag göra för att nå honom och kunna hjälpa honom? □

STÄRKA ÄKTENSKAP, FAMILJ OCH HEM

Läs följande tillsammans med systrarna ni besöker och diskutera frågorna, skriftställena och kyrkans ledares ord. Berätta om egna upplevelser, bär vittnesbörd och uppmuntra dem att också göra det.

HUR SER HERREN PÅ ÄKTENSKAP, FAMILJ OCH HEM?

Markus 10:6–8: "Men från skapelsens början gjorde Gud dem till man och kvinna. Därför skall en man lämna sin far och mor och hålla sig till sin hustru."

Första presidentskapet och de tolv apostlarnas kvorum: "Äktenskapet mellan man och kvinna är instiftat av Gud. . . . Framgångsrika äktenskap och familjer skapas och bevaras genom principerna tro, bön, omvändelse, förlåtelse, respekt, kärlek, medkänsla, arbete och sund rekreation" ("Familjen: Ett tillkännagivande för världen", *Nordstjärnan*, okt 1998, s 24).

Äldste Robert D Hales i de tolv apostlarnas kvorum: "Men hur är det om ni är ensamstående eller inte har välsignats med barn? Behöver ni bry er om rådet beträffande familjer? Ja. Det är något vi alla behöver lära oss under jordelivet. Ogifta vuxna

medlemmar kan ofta ge en speciell sorts styrka till familjen, de kan bli till oerhört stöd, ge mycket uppmuntran och kärlek till sina familjer och omgivningens familjer" ("Det är vår heliga plikt att stärka familjerna", *Liahona*, jul 1999, s 40).

VILKA ENKLA SAKER KAN BYGGA UPP STARKA FAMILJERELATIONER?

Mosiah 4:15: "I skolen lära dem att älska varandra och att tjäna varandra."

Första presidentskapet: "Vi råder föräldrar och barn att högt prioritera familjebön, familjens hemafton, studier av och undervisning om evangeliet samt sunda familjeaktiviteter. Hur värdiga och lämpliga andra krav och aktiviteter än må vara, får de inte tillåtas ersätta det gudomligt tilldelade ansvar som endast föräldrar och familjer kan fullgöra på rätt sätt" (Brev från första presidentskapet, 11 feb 1999; se *Liahona*, dec 1999, s 1).

President Gordon B Hinckley: "Ett gott äktenskap kräver tid. Det kräver ansträngningar. Ni måste arbeta på det. Ni måste ägna er åt det. Ni måste förlåta och glömma. Ni måste vara absolut lojala mot varandra" ("Skyldigheterna i livet", *Liahona*, maj 1999, s 4).

"Jag vet ingen vana som kommer att ha ett mer välgörande inflytande på ert liv än vanan att knäfalla tillsammans när ni börjar och avslutar dagen. På något sätt försvinner de små stormar som tycks drabba varje äktenskap när ni på knä inför Herren tackar honom för varandra, . . . och sedan nedkallar Guds välsignelse över ert liv" ("Except the Lord Build the House . . .", *Ensign*, jun 1971, s 72).

Äldste Richard G Scott i de tolv apostlarnas kvorum: "Om du är ensamstående och inte har funnit någon att gifta dig med i templet, lev för det. Be om det. Förvänta dig det i Herrens bestämda tid. Kompromissa inte med dina normer på något sätt som skulle kunna undanröja denna välsignelse på denna eller andra sidan slöjan" ("T emot templets välsignelser", *Liahona*, jul 1999, s 31). □

Vänner på Vava'u

Janet Thomas FOTO FÖRFATTAREN

I foni Tapueluelu kände sig lite ensam. Han var den ende pojken i en familj med systrar. Hans systrar växte upp och hade egna vänner och intressen. Han behövde en vän.

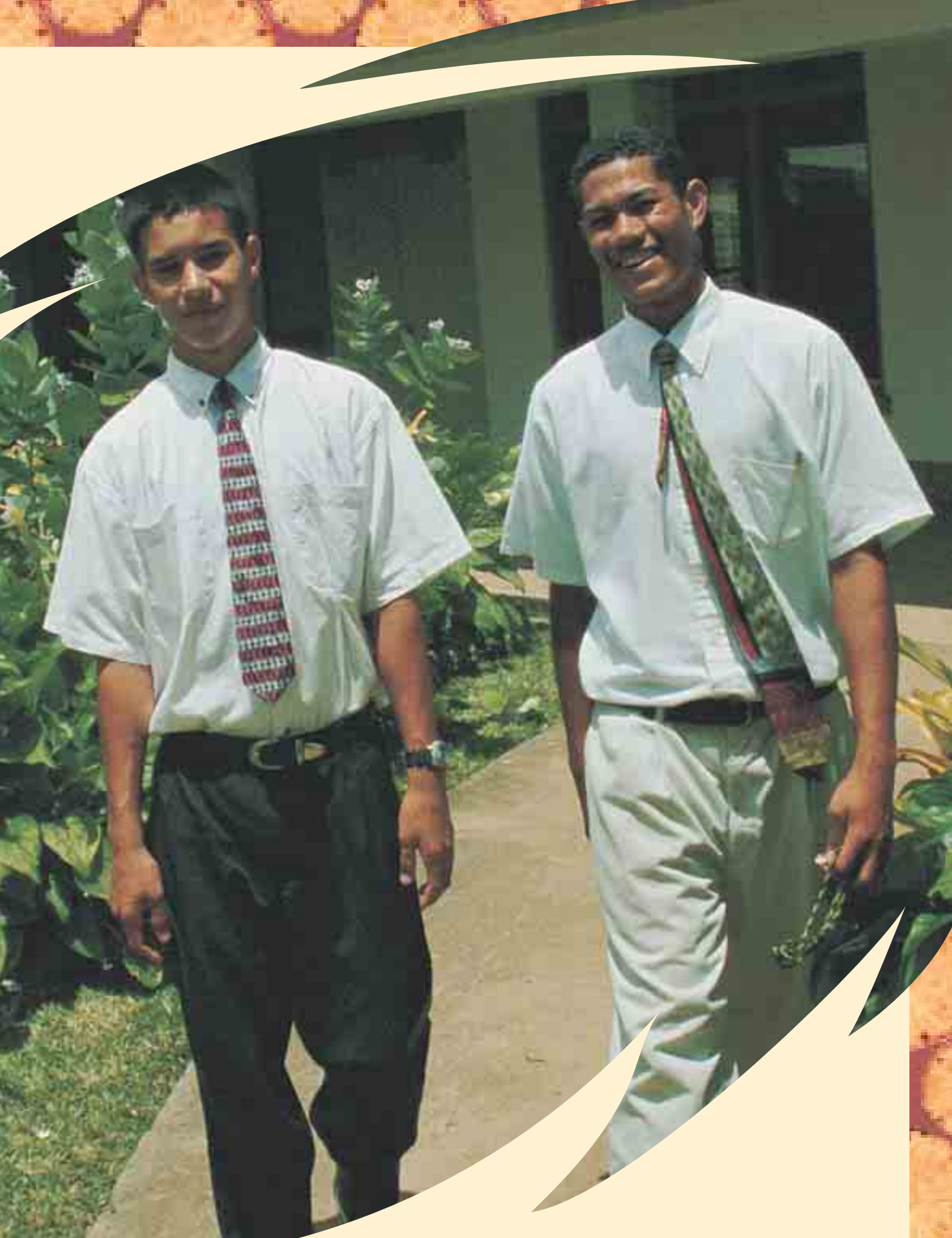
En dag när Ifoni var 13 år simmade han i närheten av bron på den vackra ön Vava'u, en av de norra öarna i Tonga.

Andra barn simmade också där och Ifoni lade märke till en pojke — Peter — som simmade för sig själv och såg nästan lika ensam ut som Ifoni kände sig. Ifoni tittade på Peter och tänkte: *Han har ingen vän, men han behöver en vän. Och jag behöver också en vän.* Snart var de oskiljaktiga — förutom när Ifoni gick till kyrkan.

Vava'u har tre stavar och dussintals församlingar och grenar. Ifoni är en av många medlemmar i Tonga som har vuxit upp i kyrkan. Han döptes när han var åtta, och som diakon har han trofast gått på mötena i församlingen, fullgjort sina plikter och deltagit i aktiviteter.

Hans nye vän, Peter McLean, hade inte haft det lätt i livet. Hans far hade drunknat på en fisketur. Peter och hans systrar Liliki och Lei och hans mor Hainite lämnades ensamma. Peter säger att det var kämpigt. Hans faster hade övertalat honom att gå i en av kyrkans skolor, men han kände sig bortkommen där och skolkade ofta. Rektorn och lärarna var tålmodiga och uppmuntrade honom att komma tillbaka till skolan. Det var då han träffade Ifoni, och det skulle förändra hans liv.

Peter McLean (vänster) fann en sann vän i Ifoni Tapueluelu. Deras vänskap har gjort att de har fått ett starkt vittnesbörd om evangeliet.

Vänster: Ifoni i skoluniform.

Höger: Både Peter och Ifoni är assisterande församlingskamrer.

När Peter och Ifoni hade lärt känna varandra lite bättre, började Ifoni bjuda med honom på allt han gick på: ungdomsaktiviteterna, seminariet och söndagsmötena. Till en början visste Peter ingenting om kyrkan. Men han hade en god vän som var ivrig att undervisa honom.

Ifonis vittnesbörd hade stärkts av händelser i hans barndom. När han var åtta fåktades han med en vass machete och skadade sitt öga. Läkaren sade att han skulle förbli blind på det ögat. Hans far och hans biskop gav honom en prästadömsvälsignelse och bad att hans öga skulle botas om det var Herrens vilja. Tre månader senare kunde han se igen, även om ärrret återstår. Han höll också på att dö i en el-olycka när byn

**Peter och hans mor
Hainite på sin
veranda.**

fick elektricitet. Än en gång fick han en prästadömsvälsignelse, och han överlevde. Nu som tonåring har han inga tvivel om prästadömskraft. "När jag fick det aronska prästadömet", säger Ifoni, "uppmuntrade min mamma mig att vara trogen Herrens kraft. Det är så viktigt att vara ren och värdig att bära det aronska prästadömet."

Ifoni visste att Peter behövde samma välsignelser.

Peter tyckte om ungdomsaktiviteterna, men han hade inte alltid lust att gå till kyrkan på söndagen. "Varje söndag stod Ifoni framför huset och väntade på mig", säger Peter. "Han gav inte upp."

Peters vittnesbörd började växa. Seminariet var till stor hjälp. "En dag förklarade läraren hur man står emot Satan och klarar av de dagliga prövningarna", säger Peter. "Läran och förbunden 10:5 säger att man ska be så intensivt att man kan stå emot frestelser. Det skriftstället har jag alltid i tankarna."

Nu är Ifoni och Peter 17 år och ser fram emot att gå på mission. De kommer att bli duktiga missionärer. De ser chanser där andra ser svårigheter. Till exempel är över hälften av de 15 000 invånarna på Vava'u medlemmar i kyrkan, säger Peter. Sedan frågar han: "Tror du inte att det är möjligt att hjälpa den andra hälften att gå med i kyrkan?" Först ser man bara hinder, men en blick på Peter och Ifoni får en på andra tankar. De har tro. Och med en sådan tro är ingenting omöjligt.

Medan de förbereder sig för missionen har deras biskop kallat dem till assisterande församlingskamrerer i Neiafu fjärde församling i Neiafu Vava'u västra stav. I den kallelsen har de blivit ombudade att lägga ner 15 timmar i veckan på att uppdatera uppteckningar och sköta möteshustomten.

**Peter (till höger), Ifoni (i mitten)
och deras kamrat Lopeti i
Vava'us vackra hamn**

Peter och Ifoni ser evangeliet som en stor kraft i sitt och de andra öbornas liv. De ser fram emot den dag när de som missionärer kommer att tillbringa tiden med att sprida evangeliet.

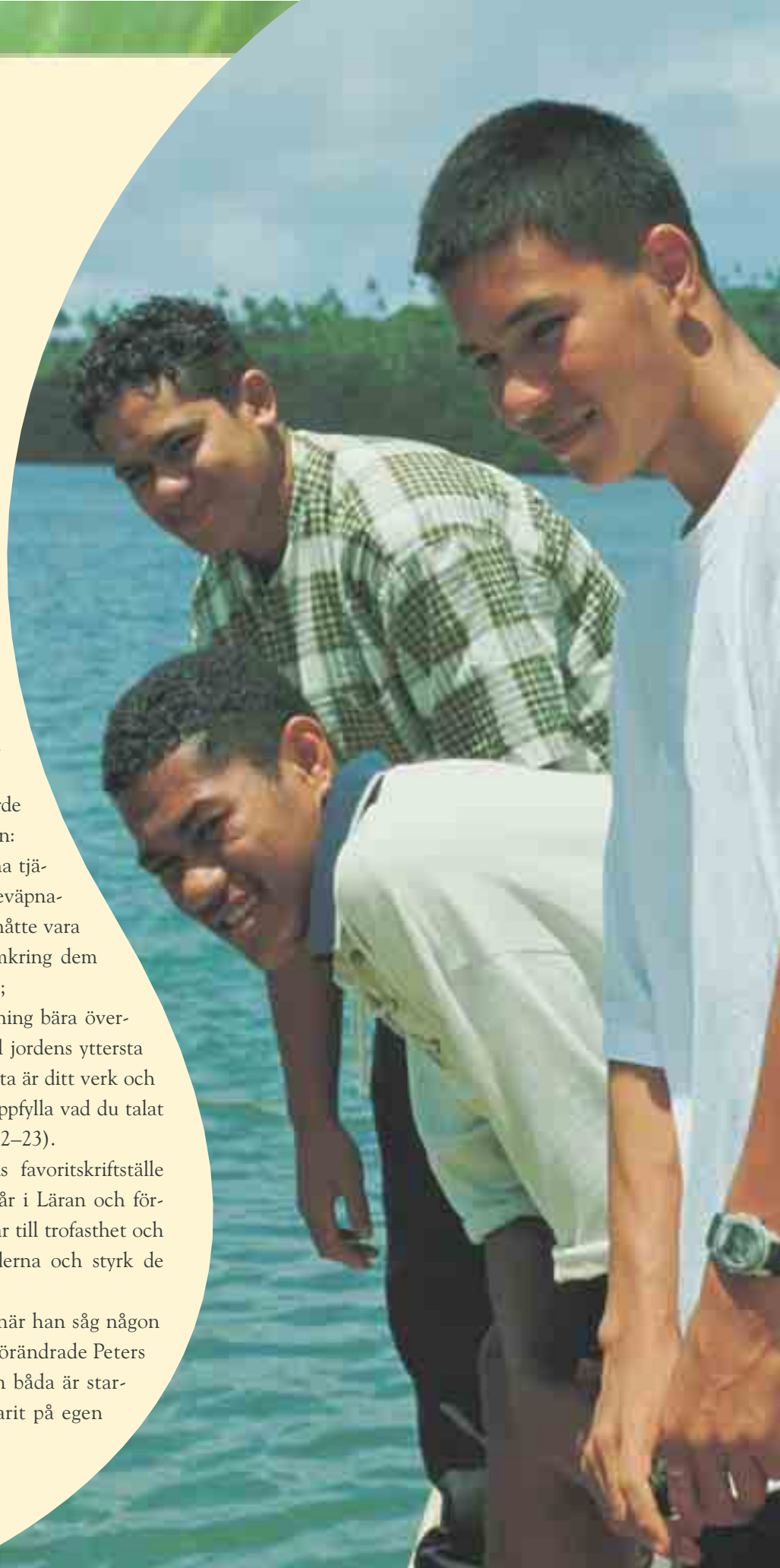
Peter säger att ett skriftställe han lärde sig i seminariet har blivit hans egen bön:

”Vi bedja dig, helige Fader, att dina tjänare måtte komma ut ur detta hus beväpnade med din kraft och att ditt namn måtte vara med dem och din härlighet runt omkring dem samt dina änglar hava vård över dem;

att de från detta hus måtte i sanning bära övermåttan stora och härliga budskap till jordens yttersta ändar, att dessa måtte få veta, att detta är ditt verk och att du har uträckt din hand för att uppfylla vad du talat genom profeternas mun” (L&F 109:22–23).

Det förvånar knappast att Ifonis favoritskriftställe handlar om att hjälpa andra. Det står i Läran och förbunden 81:5–6, där Herren uppmanar till trofasthet och säger: ”Upplyft de slappnande händerna och styrk de matta knäna.”

Och det är just vad Ifoni gjorde när han såg någon som behövde en vän. Han vänskap förändrade Peters liv. Och resultatet? Två vänner som båda är starkare i evangeliet än de skulle ha varit på egen hand. □

Vänster: Muhammed sade att han kallades av Allah (Gud) genom ängeln Gabriel, här framställd av en islamsk konstnär från 1300-talet. **Nedan:** Muslimer tror att Kaba i Mekka är Guds hus. Det är den helgedom i vars riktning muslimer runtom i världen ber fem gånger om dagen.

MUHAMMED

ur sista dagars heligas perspektiv

Genom att betrakta Muhammed i det återställda evangeliets perspektiv får vi större kunskap om vår himmelske Faders kärlek till sina barn i alla länder.

James A Toronto

För några år sedan fick jag ett samtal från två medlemmar i kyrkan i Förenta staterna som hade lärt känna en muslimsk granne från Pakistan. De var förvånade över hans reaktion när de berättade för honom om Joseph Smiths första syn. Han betonade att muslimer inte erkänner några profeter efter Muhammed, men att Joseph Smiths berättelse hade likheter med Muhammeds skildring. Han sade: "Vi tror att Muhammed träffade en gudomlig budbärare som talade om för honom att han hade kallats till profet. Han fick uppenbarelser om nya skrifter som innehåller Guds ord till människorna, och han grundade en gemenskap av troende som utvecklades till en stor världsreligion." Eftersom medlemmarna inte visste så mycket om muslimer och islam* eller om Muhammed, var de osäkra på vad de skulle säga.

De problem som denna upplevelse för på tal leder till en större fråga, en fråga som med tanke på kyrkans globala närvaro och vårt alltmer pluralistiska samhälle

*Muslimer är anhängare av den islamiska religionen (islam betyder "underkastelse under Gud"). Muslimernas heliga skrift är Koranen (Qur'an).

är relevant för alla sista dagars heliga. Frågan är: Hur ska vi sista dagars heliga ställa oss till andra religioners anspråk på gudomligt inspirerade profeter, skrifter, syner och underverk? Följande kan vara till hjälp och bygger på insikter i evangeliet som jag har fått under årens lopp medan jag har studerat och bott i muslimska samhällen. Genom att betrakta Muhammeds roll i religionshistorien i det återställda evangeliets perspektiv, får

vi större kunskap om en av historiens mest inflytelserika andliga ledare. Det hjälper oss också att uppskatta den kärlek vår himmelske Fader hyser till sina barn i alla länder och ger oss principer med vars hjälp vi kan bygga positiva relationer till vänner och grannar av andra religioner.

Ovan: I stället för att avbilda Allah eller Muhammed i mänsklig gestalt, använder muslimsk religiös konst geometriska och skrivna former som framställer islams gudomliga och profetiska lära. Här ser vi Guds namn (Allah) skrivet på arabiska, Koranens ursprungsspråk.

TANKAR OM INTERRELIGIÖSA RELATIONER

President Gordon B Hinckley har gång på gång förespråkat dialog och ömsesidig aktning i interreligiösa relationer. Han har uppmanat kyrkans medlemmar att "öva upp förmågan till bejakande tacksamhet" mot dem som har andra religiösa, politiska och filosofiska övertygelser, och tillagt att vi därvid "inte på något sätt behöver äventyra vår teologi". Han gav detta råd: "Respektera andras åsikter och känslor. Värdesätt deras

dygder, leta inte efter fel. Leta efter deras starka sidor och deras dygder, så finner ni styrka och dygder som kan vara till hjälp för er själva."¹

President Gordon B Hinckleys betoning på interreligiös förståelse har sin grund i fundamentala evangelieprinciper som ödmjukhet, kärlek till nästan, aktning för evig sanning och erkännande av Guds kärlek till alla, principer som Jesus Kristus och forn- och nutida profeter undervisade om. Frälsaren försäkrade upprepade gånger

Infällt: En av islams fem pelare är vallfärden till Mekka. Denna illustration från 1200-talet visar pilgrimer på väg till Mekka. **Nedan:** Stora moskén i Mekka och Kaba (i mitten). Muslimer anser Mekka vara den heligaste staden i världen.

att vår himmelske Fader har oändlig omtanke om alla sina söners och döttrars välgång, som i liknelsen om det förlorade fåret (se Lukas 15). I liknelsen om den barmhärtige samariten undervisade han om att en av nycklarna till sant lärjungeskap är att behandla andra vänligt och barmhärtigt trots olikheter i politiskt, etniskt eller religiöst hänseende (se Lukas 10:25–37). Han brännmärkte intolerans och rivalitet mellan religiösa grupper och benägenheten att höja egna dygder till skyarna och se ner på andras andliga ställning. I en liknelse som var riktad mot dem "som var säkra på att de själva var rättfärdiga och som föraktade andra" fördömde Jesus farisén som bad "Gud, jag tackar dig för att jag inte är som andra människor" och berömde publikanens ödmjukhet som bönföll: "Gud, var nådig mot mig, syndare" (se Lukas 18:9–14).

Mormons bok lär att vår himmelske Fader "ihågkommer alla folk, i vilket land de än befinna sig, . . . och hans hjärtas barmhärtighet omfattar hela jorden" (Alma 26:37; se även 1 Nephi 1:14). Herren älskar sina barn och därför ger han dem andligt ljus för att vägleda och berika dem. Äldste Orson F Whitney (1855–1931) i de tolv apostlarnas kvorum gjorde iakttagelsen att "Gud använder inte endast sitt förbundsfolk utan också andra folk för att fullborda ett verk som är kolossalt, storslaget och alldeles för krävande för att en handfull heliga ska kunna utföra det själva".²

I ett tal om denna lära sade äldste B H Roberts (1857–1933) i de sjuttio: "Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga har upprättats för att undervisa människor. Den är ett av de medel Gud använder för att bekantgöra sanningen, men han är inte begränsad till den institutionen för sådana syften, varken i tid eller rum. Gud låter profeter och visa män träda fram här och där bland alla människobarnen, som talar samma språk, som har samma nationalitet, som talar till dem på ett sätt som de förstår. . . . Alla stora lärare är Guds tjänare, i alla nationer och i alla tidsåldrar. De är inspirerade män, utsedda att undervisa Guds barn i enlighet

Äldste Neal A Maxwell i de tolv apostlarnas kvorum (längst till höger) och BYU-professorn Daniel C Peterson (längst till vänster) tillsammans med muslimska dignitärer vid en mottagning den 10 februari 2000 i Förenta nationernas byggnad i New York i samband med påbörjandet av översättningsprojektet Islamic Translation Series.

med de förhållanden han finner hos dem."³

Profeten Joseph Smith (1805–1844) utvecklade detta tema vid flera tillfällen: Guds allomfattande kärlek och behovet att vara öppen för alla källor till gudomligt ljus och gudomlig kunskap. "En av mormonismens ståtliga och höga fundamentala principer", sade han, "är att mottaga sanning, låt den sedan komma varifrån den vill."⁴ Profeten uppmanade kyrkans medlemmar "att samla alla de goda och sanna principerna i världen och bevara dem som en skatt".⁵

Kyrkans ledare har ständigt uppmuntrat medlemmar att erkänna den andliga sanning andra har och betona likheter i tro och levnadssätt och därigenom främja goda relationer med människor med en annan tro. Kyrkans ledare lär oss att bemöta andra välvilligt även när vi anmäler avvikande mening. I ett tal över detta ämne vid en områdeskonferens på Tahiti gav äldste Bruce R McConkie (1915–1985) i de tolv apostlarnas kvorum följande råd till sista dagars heliga och medlemmar av andra kyrkor: "Behåll all sanning och allt gott ni har. Överge ingen sund eller god princip. Avstå inte från några normer från förr som är goda, rättfärdiga och sanna. Varje sanning som finns i varje kyrka över hela värl-

den tror vi på. Men vi säger också till alla människor — kom och ta emot ytterligare ljus och sanning som Gud återställt i vår tid. Ju mer sanning vi har, desto större är vår glädje här och nu. Ju mer sanning vi tar emot, desto större blir vår lön i evigheten.”⁶

Vid generalkonferensen i oktober 1991 sade president Howard W Hunter, då president i de tolv apostlarnas kvorum: ”Som medlemmar i Jesu Kristi Kyrka försöker vi sammanföra all sanning. Vi försöker att vidga kärlekens och förståelsens krets bland alla jordens folk. Sålunda strävar vi efter att upprätta frid och lycka inte bara inom kristenheten utan bland hela människosläktet.”⁷

Likaledes citerade äldste Russell M Nelson i de tolv apostlarnas kvorum ett officiellt uttalande som första presidentskapet och de tolv apostlarnas kvorum gjorde i oktober 1992 i vilket de uppmanade ”alla människor överallt att på nytt kämpa för de hävdvunna idealen tolerans och ömsesidig respekt. Det är vår uppriktiga tro att när vi erkänner varandra med omtanke och medkänsla, kommer vi att upptäcka att vi alla kan leva sida vid sida trots de mest djupgående olikheter.” Han tillade: ”Detta uttalande är en bekräftelse i vår tid av profeten Josephs vädjan om tolerans. Det kan vi stödja

Fastan mellan soluppgång och solnedgång under månaden ramadan är en annan av islams fem pelare. Här äter en familj i Bahrain frukost före gryningen.

enhälligt. Vi kan stå enade i vår intolerans mot synd men toleranta mot medmänniskor och de olikheter de håller heliga. Våra älskade bröder och systrar över hela världen är *alla* Guds barn.”⁸

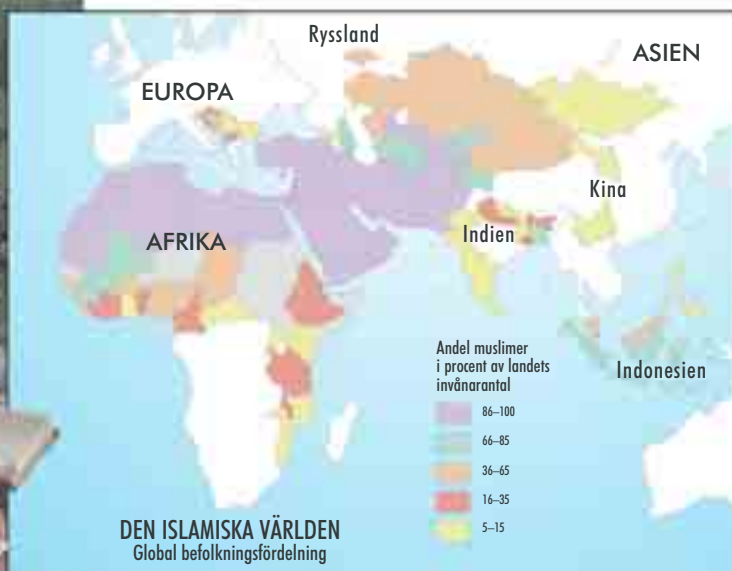
DE SISTA DAGARS HELIGAS INTRESSE FÖR MUHAMMED

Ett av flera anmärkningsvärda exempel på de sista dagars heligas beslutsamhet att bevara sanna principer är den beundran som kyrkans ledare under årens lopp har uttryckt för Muhammeds bidrag i andligt hänseende.

Redan så tidigt som 1855, när den kristna litteraturen förlöjligade Muhammed, höll George A Smith (1817–1875) och Parley P Pratt (1807–1857) i de tolv apostlarnas kvorum långa predikningar i vilka de gav prov på en riktig och sansad förståelse av islamsk historia och talade uppskattande om Muhammed som ledare. Äldste Smith sade att Muhammed ”härstammade från Abraham och tvivelsutan var det Gud som lät honom träda fram i avsikten” att predika mot avgudadyrkan. Han förstod muslimernas situation som i likhet med de sista dagars heliga hade svårt att ”få en ärlig historia” skriven om sig. Därefter fortsatte äldste Pratt med att uttrycka sin uppskattning av Muhammeds lära och påstod att muslimerna ”på det hela taget har bättre moral och bättre institutioner än många kristna nationer”.⁹

De sista dagars heligas förståelse av Muhammeds roll i historien kommer också till uttryck i första presidentskapets uttalande 1978 om Guds kärlek till alla människor. I det omnämns Muhammed som en av ”världens stora religiösa ledare” som ”mottog en del av Guds ljus”. Uttalandet försäkrar att ”Gud gav dem moraliska sanningar för att upplysa hela nationer och ge enskilda människor större insikt”.¹⁰

Under senare år har de sista dagars heligas aktning för Muhammeds andliga arv och för muslimernas religiösa värderingar lett till ökade kontakter och ökat samarbete mellan sista dagars heliga och muslimer runtom i världen. Detta samarbete har delvis sin grund i sista

Nord- och Sydamerika är inte medtagna.
Nordamerika har cirka 7 miljoner muslimer eller
2,3 procent av invånarantalet. Sydamerika har cirka
1 miljon muslimer eller 2 procent av invånarantalet.
Vänster: Malaysiska barn studerar Koranen.

dagars heliga-församlingar i områden som Medelhavets östra stränder, Nordafrika, Persiska viken och Sydostasien. Genom att inte missionera i islamiska länder i Mellanöstern visar kyrkan sin respekt för islamiska lagar och traditioner, som förbjuder muslimer att gå över till andra religioner.

Ändå finns det exempel i överflöd på dialog och samarbete, bland annat besök av muslimska dignitärer till kyrkans huvudkontor i Salt Lake City, tillgång för muslimer till kyrkans konservfabriker för produktion av *halal* (rituellt rena) matprodukter, humanitär hjälp och katastrofbistånd till övervägande muslimska områden som Jordanien, Kosovo och Turkiet, avtal mellan Brigham Young-universitetet och olika utbildnings- och regeringsinstitutioner i den islamiska världen, en muslimsk studentförening vid Brigham Young-universitetet samt ett ökat samarbete mellan kyrkan och islamiska organisationer för att säkerställa traditionella

familjevärderingar runtom i världen.¹¹ Påbörjandet nyligen av ett översättningsprojekt kallat Islamic Translation Series, som Brigham Young-universitetet och kyrkan gemensamt står bakom, har lett till ett betydande utbyte mellan muslimska ämbetsmän och kyrkans ledare. En muslimsk FN-ambassadör förutspådde att denna översättningsserie "kommer att spela en positiv roll i Västerlandets strävan att bättre förstå islam".¹²

Dessa exempel på samspelet mellan sista dagars heliga och muslimer, jämte att kyrkan 1989 grundade två stora center för utbildnings- och kulturutbyte i Mellanöstern (i Jerusalem och Amman), återspeglar den traditionella aktning som kyrkans ledare har visat för islam ända från tidigaste år. Dessa aktiviteter utgör påtagliga bevis för de sista dagars heligas beslutsamhet att öka förståelsen av den muslimska världen och vittnar om kyrkans växande roll i att överbrygga de historiska skillnaderna mellan muslimer och kristna. En egyptisk kabinettsminister, väl medveten om de likheter som finns mellan muslimer och sista dagars heliga, sade vid ett tillfälle till äldste Howard W Hunter i de tolv apostlarnas

kvorum att "om en bro någonsin byggs mellan kristenheten och islam, måste den byggas av mormonkyrkan".¹³

MUHAMMEDS LIV

Vem var Muhammed och vad är det i hans liv och lära som har tilldragit sig kyrkans ledares intresse och beundran? Vilka starka sidor, vilka dygder finner vi hos muslimerna som, enligt vad president Hinckley sade, kan vara till hjälp i vårt eget andliga liv?

I början av det tjugoförsta århundradet är islam en av de största och snabbast växande religionerna i världen. Det finns över en miljard muslimer (nästan en femtedel av världens befolkning). Muslimerna bor huvudsakligen i Sydostasien, på den indiska subkontinenten, i Mellanöstern och Nordafrika, och det finns större grupper muslimer i Europa och Nordamerika. Det finns prognoser som visar att islam kommer att bli den folkrikaste religionen i världen under den första hälften av detta århundrade. Ursprunget till denna dynamiska och som många menar missförstådda religiösa rörelse kan spåras till 500-talet, till den grund som lades av

Muhammed, en man av enkel härkomst som enligt muslimer var den siste i en lång rad av profeter som Gud sände för att förkunna islam för världen.

Muhammed (arabiska, "högt lovad") föddes 570 e Kr¹⁴ i Mekka, en blomstrande stad och ett centrum för karavanhandel och vallfärd på nordvästra arabiska halvön. Muhammed blev tidigt föräldralös och växte upp i fattigdom. Han arbetade som herde för släkt och grannar, en sysselsättning som gav honom gott om tid och avskildhet att fundera över livsfrågorna. Muhammed fick namn om sig där han bodde att vara en pålitlig skiljedomare och fredsstiftare, något som illustreras av följande skildring:

"En dag beslöt sig quraish-stammen [som Muhammed tillhörde] för att återuppbygga Kaba [en helgedom] och lägga stenarna på nytt ovanför husgrunden. De ville placera den svarta stenen i ett av hörnen men kunde inte enas om vem som skulle få äran att sätta den på plats. Det skulle ha blivit ett våldsamt gräl om inte Muhammed, som de alla beundrade och litade på, hade råkat komma förbi. De bad [honom] . . . att avgöra

Islam växer snabbt över hela världen. Ett bevis är denna nya moské i Rom.

FOTO © FOTO VASARI

tvisten. Han sade åt dem att sprida ut en stor duk och lägga den svarta stenen i mitten. Det gjorde de. Sedan bad han en man från var och en av släkterna som var inblandade i tvisten att fatta tag i ett hörn av duken. På det viset delade de alla äran att få bära stenen.”¹⁵

Vid 25 års ålder gifte sig Muhammed med en rik 40-årig änka, Khadija, som drev karavanhandel. Hon hade hört talas om att han var ärlig och flitig och friade till honom. Deras äktenskap blev lyckosamt: de fick fyra döttrar och två söner. De närmaste 15 åren arbetade Muhammed tillsammans med Khadija i familjerörelsen. Under denna tid drog han sig ofta tillbaka till ensamheten i öknen för att be, meditera och dyrka Gud. Han var missnöjd med korruptionen, avgudadyrkan och de sociala orättvisor som hemsökte Mekka. Han sökte efter en högre sanning som skulle skänka honom och hans folk fred, rättvisa och andlig tillfredsställelse.

År 610 när han var 40 år gammal nådde hans andliga sökande och förberedelse sin kulmen. En kväll när Muhammed var uppe på berget Hira nära Mekka uppenbarade sig enligt den islamiska historien ängeln Gabriel för att överlämna ett budskap från Gud (arabiska, *Allah*).¹⁶ Tre gånger befallde ängeln och sade: ”Läs upp i din Herres namn, som skapat, som skapat människan av stelnat blod! Läs upp! Ty din Herre är den nådigaste, Han, som undervisat med pennan, som undervisat människan om vad hon ej visste!” (Koranen 96:1–5).¹⁷

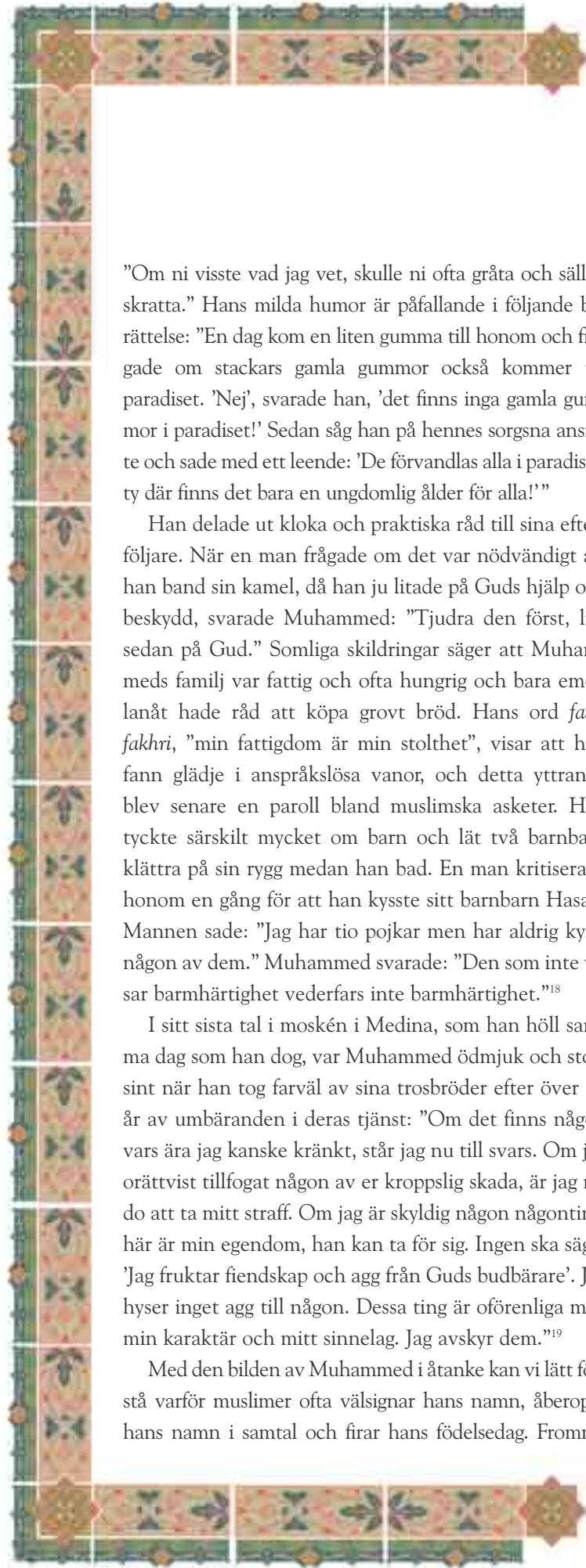
Under 22 års tid, från 610 till sin död 632, fick Muhammed, via ängeln Gabriel, budskap som han sade kom från Allah. Dessa muntliga läsningar av Allahs sinne och vilja kallar muslimer *al-Qur'an* (”läsning”), Koranen. Men Muhammeds predikningar mot avgudadyrkan, mångguderi, flickmord och annat religiöst och socialt sedefördärv mötte häftigt motstånd i Mekka. Man förkastade Muhammeds budskap och skydde och förföljde honom och hans lilla skara av anhängare — några få släktingar och nära vänner. Några av dem utsatte man till och med för tortyr.

Då kom en grupp män från staden Yathrib och bad Muhammed att vara skiljedomare i de tvister som höll på att störta staden i fördärvet. Muhammed såg en möjlighet att lindra sina efterföljares nöd och gick med på att lämna Mekka. Först skickade han sina efterföljare och sedan gick han själv till staden, som därefter blev bekant under namnet *Madinat an-Nabi* (”Profetens stad”) eller Medina. Denna emigration (arabiska, *hidjra*) från Mekka till Medina ägde rum år 622, det år som firas som utgångspunkt för den muslimska hidjri-kalendern. Muslimerna såg i hidjra en vändpunkt i profetens liv och i det muslimska religionssamfundets karaktär. Från att ha varit en förkastad predikant blev Muhammed statsman, lagstiftare, domare, lärare och militär ledare. I motsats till deras ställning i Mekka som en förföljd religiös minoritet hade muslimerna i Medina frihet att etablera sig i säkerhet, skapa institutioner för förvaltning och utbildning och bli ett välbärgat samhälle.

Några år efter hidjra kunde Muhammed återvända till Mekka där hans lära gradvis antogs. I dag anser muslimer Mekka vara islams andliga centrum och den heligaste staden följd av Medina och Jerusalem.

Muhammed dog oväntat 632 efter en kortvarig febersjukdom. Han blev 62 år. Muhammed var med alla mått mätt ytterst framgångsrik även om hans namn och gärning i Västvärlden är föremål för kontroverser. Under andra hälften av 1900-talet blev icke-muslimska historiker mer objektiva och berömmande och medger att det Muhammed uppnådde i både politiskt och religiöst hänseende tillförsäkrar honom en plats bland de mest inflytelserika personerna i historien.

Tvärtemot den västerländska civilisationens stereotypa uppfattning om Muhammed som en fiende till kristna, beskriver muslimska källor honom som en djupt ödmjuk man som var glad och vänlig, generös och anspråkslös. Även om han log ofta, sägs det att han sällan skrattade. En bekant *hadit* (en sedelärande berättelse om Muhammeds liv och gärningar) berättar att Muhammed sade:

"Om ni visste vad jag vet, skulle ni ofta gråta och sällan skratta." Hans milda humor är påfallande i följande berättelse: "En dag kom en liten gumma till honom och frågade om stackars gamla gummor också kommer till paradiset. 'Nej', svarade han, 'det finns inga gamla gummor i paradiset!' Sedan såg han på hennes sorgsna ansikte och sade med ett leende: 'De förvandlas alla i paradiset, ty där finns det bara en ungdomlig ålder för alla!'"

Han delade ut kloka och praktiska råd till sina efterföljare. När en man frågade om det var nödvändigt att han band sin kamel, då han ju litade på Guds hjälp och beskydd, svarade Muhammed: "Tjudra den först, lita sedan på Gud." Somliga skildringar säger att Muhammeds familj var fattig och ofta hungrig och bara emellanåt hade råd att köpa grovt bröd. Hans ord *faqri fakhri*, "min fattigdom är min stolthet", visar att han fann glädje i anspråkslösa vanor, och detta yttrande blev senare en paroll bland muslimska asketer. Han tyckte särskilt mycket om barn och lät två barnbarn klättra på sin rygg medan han bad. En man kritiserade honom en gång för att han kysste sitt barnbarn Hasan. Mannen sade: "Jag har tio pojkar men har aldrig kysst någon av dem." Muhammed svarade: "Den som inte visar barmhärtighet vederfars inte barmhärtighet."¹⁸

I sitt sista tal i moskén i Medina, som han höll samma dag som han dog, var Muhammed ödmjuk och storsint när han tog farväl av sina trosbröder efter över 30 år av umbäranden i deras tjänst: "Om det finns någon vars ära jag kanske kränkt, står jag nu till svars. Om jag orättvist tillfogat någon av er kroppslig skada, är jag redo att ta mitt straff. Om jag är skyldig någon någonting, här är min egendom, han kan ta för sig. Ingen ska säga: 'Jag fruktar fiendskap och agg från Guds budbärare'. Jag hyser inget agg till någon. Dessa ting är oförenliga med min karaktär och mitt sinne. Jag avskyr dem."¹⁹

Med den bilden av Muhammed i åtanke kan vi lätt förstå varför muslimer ofta välsignar hans namn, återoppar hans namn i samtal och firar hans födelsedag. Fromma

muslimer försöker ta efter hans exempel i varje aspekt av livet: klädsel, utseende, bordskick, religiösa ritualer och välvilja mot andra.

MUHAMMEDS LÄRA

Islamskt liv kretsar kring fem grundläggande principer som beskrivs i allmänna ordalag i Koranen och som förklaras i Muhammeds undervisning och seder (arabiska, *sunna*). Dessa fem pelare är uttalandet av trosbekännelsen, bönen, allmosegivandet, fastan och vallfärden till Mekka. Några exempel på Muhammeds lära om allmosegivande och fasta belyser hans sätt att undervisa och hans centrala roll i muslimskt liv.

Principen allmosegivande är avsedd att ta hand om de fattiga och främja förmågan till inlevelse i trosgemenskapen. Koranen säger att det är kärlek till nästan och medlidande som avgör ens värde i Guds ögon (2:177) och inte ett mekaniskt iakttagande av ritualer. Muhammeds yttranden undervisar om kärleken till nästan:

"Ingen av er har [sann] tro förrän han önskar sin broder det han önskar sig själv."

"Varje led hos människan måste göra en välgärning varje dag som solen går upp: att handla rättvist mellan två människor är en välgärning; att hjälpa en man med sitt riddjur, hjälpa honom upp på det eller lyfta hans ägodelar upp på det är en välgärning; ett vänligt ord är en välgärning; varje steg ni tar till bönen är en välgärning; att ta bort någonting farligt från vägen är en välgärning."

"Kärlek till nästan utplånar synden likt vatten utplånar eld."

"Att le mot någon är en välgärning."

"Den som sover på full mage och vet att hans granne är hungrig [är en otrogen]."²⁰

Muslimer anser att fastan har två syften: att ödmjuka och att överlämna ens själ åt Gud, att främja barmhärtighet och omsorgen om de fattiga i samhället. Sålunda går fasta hand i hand med allmosegivande: det

räcker inte att neka sig själv något, man måste också ge av sig själv.

Jag påmindes om den principen hos muslimer och om Muhammeds djupa inflytande i deras liv när jag bodde i Kairo under den heliga fastemånaden ramadan.²¹ Jag och min familj inbjöds av en muslimsk vän, Nabil, att äta kvällsmat med dem när de bröt fastan. När vi kom in i deras anspråkslösa lägenhet i en av de fattigaste delarna av Kairo, lade jag märke till att ett av rummen var upptaget av flera kvinnor och deras barn. De satt alla på golvet med maten framför sig på

en duk och väntade tyst på att böneutroparens röst skulle förkunna att fastedagen var till ända. När jag frågade Nabil om det var hans släktingar, svarade han: "Nej, jag känner ingen av dem. Vi har för vana att bjuda in främlingar från gatan som inte har råd att äta god mat, och dela vår ramadanmåltid med dem. Vi gör det därför att vår profet Muhammed hade för sed att göra det."

Jag blev djupt rörd av min väns osjälviskhet och medlidande med de fattiga och kände ödmjukhet inför hans föredömliga efterlevnad av en princip som

Den viktigaste religiösa högtiden i den islamiska världen är offerhögtiden, som utgör avslutningen på pilgrimsfärden. Här församlar sig tusentals muslimer vid Badshahi-moskén i Lahore i Pakistan för att fira högtiden.

jag hade lärt mig i Bibeln många år tidigare men säl-
lan handlat efter: "När du bjuder på middag eller
kvällsmål, bjud då inte dina vänner eller bröder eller
släktingar eller rika grannar. . . . Nej, när du skall hål-
la fest, bjud fattiga och krymplingar,
lama och blinda. Salig är du då, efter-
som de inte kan ge dig något tillbaka"
(Lukas 14:12–14).

ETT SISTA DAGARS HELIGA-PERSPEKTIV

Hur ska sista dagars heliga se på
den muslimska religionsgemenskapen?
Den bästa infallsvinkeln är att erkän-
na de sanningar och värderingar som
vi delar med våra muslimska bröder
och systrar samtidigt som vi vänligt
slår fast att det finns teologiska skill-
nader. Sista dagars heliga instämmer
förvisso inte i islams förnekande av
Jesu Kristi gudomlighet, behovet av
nutida profeter eller det eviga framåt-
skridandets princip. Men genom att
vara ödmjuka och öppna för andligt
ljus var vi än finner det, drar vi nytta
av muslimernas religiösa insikter och
bejakar de likheter som finns, såsom
tron på tro, bön, fasta, omvändelse,
medlidande, anständighet och starka familjer som
grundvalen för personlig andlighet och samhällsliv.²²

I ett möte med muslimska dignitärer riktade äldste
Neal A Maxwell i de tolv apostlarnas kворum in sig på
mormoners och muslimers gemensamma andliga arv.
Efter att ha citerat en vers ur Koranen sade han: "Gud
är ljusets källa i himlen och på jorden. Den tron delar
vi med er. Vi motsätter oss den sekulariserade värl-
den. Vi liksom ni tror att livet har ändamål och me-
ning. . . . Vi håller familjeinstitutionen i ära. . . . Vi
lovordar er för er omtanke om familjeinstitutionen.

. . . Ömsesidig respekt, vänskap och kärlek är kostba-
ra ting i dagens värld. Vi hyser dessa känslor för våra
islamiska bröder och systrar. Kärleken behöver aldrig
något visum. Den passerar alla gränser och samman-
binder generationer och kulturer."²³

**Denna pilgrims nationalitet
och klädsel — en av två
miljoner pilgrimer från hela
världen — avspeglar den
kulturella mångfalden i islam.**

I ett av sina mest värtaliga yttran-
den om tolerans och medlidande, upp-
muntrade profeten Joseph Smith de
heliga att vidga sina vyer av den
männsliga familjen, att se på männi-
skor av andra trosuppfattningar och
kulturer som vår himmelske Fader ser
på dem och "icke enligt människornas
inskränkthet". Han lärde att Fadern
kommer att ta hänsyn till komplicerade
personliga, politiska och sociala om-
ständigheter på den yttersta dagen och
avkunna den slutgiltiga domen utifrån
ett gudomligt, barmhärtigt perspektiv
som övergår vårt begränsade mänskliga
förstånd.

"Medan en del av mänskligheten
dömer och fördömer den andra utan
barmhärtighet, så ser universums sto-
re Allfader ned på hela den mänskliga
familjen med faderlig omsorg och
hänsyn. Han betraktar dem som sina

avkomlingar och utan att hysa några av de förutfatta-
de meningar, som utöva inflytande över människobar-
nen låter han 'sin sol gå upp över både onda och goda,
och låter det regna över både rättfärdiga och orättfär-
diga'. Han håller domens tyglar i sina händer. Han är
en vis Laggivare och skall döma alla människor, icke
enligt människornas inskränkthet, utan enligt de gär-
ningar de utfört i köttet, vare sig de äro goda eller on-
da, vare sig de hava utförts i England, Amerika,
Spanien, Turkiet eller Indien. Han skall döma dem, in-
te enligt vad de icke hava, utan enligt vad de hava —

de som hava levt utan lag skola dömas utan lag, och de som hava en lag skola dömas enligt den lagen. Vi behöva icke ifrågasätta den store Jehovas visdom och intelligens. Han skall utdela dom eller barmhärtighet till alla nationer enligt deras många förtjänster, deras medel att skaffa sig intelligens, de lagar enligt vilka de styras, de möjligheter de haft att införskaffa rätta upplysningar och hans outgrundliga planer rörande den mänskliga familjen. När Guds planer skola kungöras och framtidens förlåt dragas åt sidan, skola vi alla slutligen erkänna, att hela jordens Domare gjort rätt och riktigt.”²⁴

Som svar på frågor om interreligiösa relationer i kyrkan är jag tacksam över att kunna säga att vi tillhör en kyrka som bejakar de sanningar som Muhammed och andra stora lärare, reformatorer och religionsgrundare undervisade om. Vi värdesätter den godhet som medlemmar i andra religionsgemenskaper återspeglar. Även om vi inte kompromissar med det återställda evangeliets uppenbarade sanningar, undviker vi ett fientligt förhållande till andra trossamfund. I stället följer vi det nutida profetiska rådet och söker bevara det som är prisvärt och gott i andra religioner och övar upp förmågan till ”bejakande tacksamhet” mot dem. Vi som sista dagars heliga kan respektera och dra nytta av det andliga ljus som finns i andra religioner samtidigt som vi ödmjukt försöker dela med oss av den ytterligare dimension av evig sanning som vi har fått genom uppenbarelse i vår tid. □

James A Toronto är docent i islamiska studier och jämförande religionsvetenskap vid Brigham Young-universitetet.

FOTNOTER

1. Citerad i Sheri L Dew, *Go Forward with Faith: The Biography of Gordon B Hinckley* (1996), s 536, 576.
2. I Conference Report, april 1921, s 32–33.
3. *Defense of the Faith and the Saints*, 2 del (1907), del 1, s 512–513.
4. Profeten Joseph Smiths lärdomar, s 270.
5. Profeten Joseph Smiths lärdomar, s 273.

6. Citerad i Russell M Nelson, ”Lär oss tolerans och kärlek”, *Nordstjärnan*, jul 1994, s 66.
7. ”Evangeliet — en världsomspännande tro”, *Nordstjärnan*, jan 1992, s 20.
8. *Ensign*, maj 1994, s 71; kursivering i ursprunglig text.
9. Se *Deseret News*, 10 okt 1855, s 242, 245.
10. Uttalande av första presidentskapet, *Nordstjärnan*, apr 1988, s 3.
11. Aktiviteter som berör familjen samordnas av World Family Policy Center vid Brigham Young-universitetet. Centret står med andra organisationer bakom en internationell interreligiös samling, World Congress of Families, i vilken även ingår representanter från många muslimska länder.
12. Se Michael R Leonard, ”Islamic diplomats hosted in New York”, *Church News*, 3 apr 1999, s 6.
13. Howard W Hunter, ”All Are Alike unto God”, *Ensign*, jun 1979, s 74.
14. Utgångspunkt för den muslimska tideräkningen är året för Muhammeds utvandring (hidjra) från Mekka till Medina 622 e Kr.
15. Iqbal Ahmad Azami, *Muhammad the Beloved Prophet* (1990), s 14–15. Kaba är en helgedom i Mekka som muslimerna tror byggdes av Abraham och hans son Ismael.
16. *Allah* är den sammandragna formen av *al-ilah* som betyder ”Guden”. Det är det ord som används av alla muslimer och kristna araber för Gud. Det används även av sista dagars heliga i alla kyrkliga sammanhang i den arabisktalande världen.
17. *Koranen* [1999, 3 uppl], översättning av K V Zetterstén.
18. Dessa anekdoter om Muhammeds personlighet återfinns i Annemarie Schimmel, *And Muhammad Is His Messenger: The Veneration of the Prophet in Islamic Piety* (1985), s 46–49.
19. Ja`far Qasimi, ”The Life of the Prophet”, i *Islamic Spirituality*, red Seyyed Hossein Nasr (1991), s 92.
20. De tre första haditerna som citeras här kommer från *al-Arba`in al-Nawawiyya [Nawawi's` Forty Hadith]* (1976), s 56, 88, 98. De två sista haditerna skrev författaren ner under samtal med muslimska vänner och bekanta.
21. Under ramadan fastar muslimer från soluppgång till solnedgång i trettio dagar i följd och avstår från mat, dryck, tobak och annan fysisk tillfredsställelse.
22. För ytterligare litteratur om den muslimska världen eller likheter och olikheter i läran, se: Daniel C Peterson, *Abraham Divided: An LDS Perspective on the Middle East* (1995), eller James A Toronto, ”Islam”, i Spencer J Palmer och Roger R Keller, *Religions of the World: A Latter-day Saint View* (1997), s 213–241.
23. *Church News*, 3 apr 1999, s 6 samt författarens egna iakttagelser och anteckningar.
24. Profeten Joseph Smiths lärdomar, s 188.

"FRÄLSNING FÖR ALLA"

Frälsning ges endast genom Kristus", säger äldste David B Haight i de tolv apostlarnas kvorum. "Joseph Smith är förmedlaren eller uppenbararen av den kunskapen. Han kallades av Gud att undervisa om villkoren och förutsättningarna för Faderns plan och fick frälsningens nycklar för hela människosläktet" (se s 12 i detta nummer). 🍷 Överallt i världen söker

människor efter den kunskap som uppenbarades genom profeten Joseph Smith. Och när de finner den känner de en sådan glädje i hjärtat att de vill dela med sig av den åt andra — i synnerhet den egna familjen. Följande skildringar visar hur denna glädje över evangeliet hos dem som finner den, vänder deras hjärtan till familjen — såväl dem på andra sidan förlåten som till dem som befinner sig här.

Min tro sattes på prov

Aurelia S Diezon

Vid en tidpunkt i mitt liv som medlem i kyrkan när jag var andligt svag hände något som gav ny kraft åt min tro.

Jag var på en båt i Filippinerna, på väg till min mor. Båten var fylld med passagerare. Somliga njöt av den blå horisonten, andra pratade och skratade med vänner och bekanta. Jag kände mig ensam och bortkommen i folkmängden. Jag var både förvåntansfull och tveksam inför mötet med min mor som jag inte hade träffat på några år.

Jag tillhör en djupt religiös familj. När jag började tycka att deras dagliga religiösa ritualer var ändlösa och meningslösa, satte jag i gång med att utforska andra kyrkor tills jag slutligen gick med i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Tack vare kyrkans starka program, sunda lära, relevanta evangelieprinciper och vänliga atmosfär kände jag mig mycket gladare än jag var innan jag tog emot evangeliet. Min familj däremot var allt annat än glada över mitt beslut.

Men efter mitt dop — jag insåg senare att det var min tro som sattes på prov — började jag tvivla och tappade långsamt greppet om ledstången av järn. Jag begick inga allvarliga synder men var inte längre så flitig som jag borde ha varit. Då kom jag att tänka på min mor,

En man försökte påtvinga damen bredvid mig sin kyrkas lära. Jag märkte att hon kände sig obehaglig till mods och försökte hjälpa henne.

en from, blid och förstående kvinna som trots många prövningar i livet hade förblivit orubblig i sin tro. När jag talade om för henne att jag skulle gå med i en annan kyrka, såg hon sorgset på mig och sade: "Vår religion är ett arv från våra fäder, men om du menar att du har det bättre i den nya kyrkan, ska du göra som du känner. Men se till att du är lojal mot den och försvarar den sanning du tror på."

De tankarna gjorde mig djupt förlägen. Hur skulle jag med min vacklande tro kunna se min mor i ögonen? Tänk om hon frågade mig hur jag hade det i min nyfunna kyrka? Skulle jag kunna möta hennes blick utan att rodna?

Medan jag kämpade med dessa frågor hörde jag orden *kyrka* och *religion*. En man i 45-årsåldern försökte påtvinga damen bredvid mig sin kyrkas lära. Jag märkte att hon kände sig obehaglig till mods och försökte hjälpa henne.

Jag såg honom rätt i ögonen och frågade: "Vilken kyrka tillhör du?" Jag såg hur hans ögon lyste av iver och glädje som om de sade: "Här är äntligen någon som vill höra mig predika." Han for upp, presenterade sig och sade att han var präst. Jag kände igen namnet på hans kyrka. Den är känd för sina religiösa dispyter.

Jag kände hur en smygande oro kom över mig, men jag försökte inte visa det. Jag tänkte: *Inte nu när jag är andligt labil. Hur ska jag kunna försvara min tro när jag själv tvivlar?* En snabb

blick på damen som jag hade räddat fick mig att önska att jag inte hade lagt mig i. Men hon nickade åt mig och uppmuntrade mig att försvara min tro. Jag tog mod till mig och bad tyst och uppriktigt om hjälp i denna oväntade konfrontation.

Plötsligt kände jag hur jag uppfyllades av tillförsikt. Jag sade: "Jag är medlem i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga." Utan att ge mig en chans att fortsätta, avbröt han mig och sade: "Jag vet allt om er kyrka och er grundare." Han fortsatte med att säga kränkande saker om profeten Joseph Smith, guldplåtarna och Mormons bok. Han sade att det var villfarelser.

Det jag kände förvånade mig. Jag kände en stark önskan att försvara min religion. Men var jag inte långsamt på väg bort från kyrkan?

Det som förvånade mig allra mest var det bestämda vittnesbörd som kom från min mun om profeten Joseph Smith, den första synen och Mormons bok. Jag sade att andras negativa åsikter om Joseph Smith inte kunde påverka mitt vittnesbörd om att han hade utvalts av Gud för att återställa sin kyrka i denna sista tidsutdelning.

Det var knappt att jag fattade med vilken förvissning de orden flödade från mina läppar. I det ögonblicket visste jag utan tvivel att Anden var där för att vittna i min tros trovostund.

Med ny tillförsikt kom jag ihåg or-

den i Ether 12:6: "I mottagen ej någon förvissning, innan eder tro har bestått provet." Jag uppsände en tyst tackbön till min himmelske Fader medan de orden sjönk in mitt hjärta. Jag kände hur jag fylldes av frid, och jag insåg att jag nu var redo att se min mor i ögonen och berätta för henne om den glädje och frid som evangeliet hade skänkt mig.

Aurelia S Diezon är medlem i Calapegren i Calape distrikt i Filippinerna.

Varför bevarades mitt liv?

María MacPherson

När jag såg tillbaka på mina tidigaste upplevelser som barn på Kuba, var det ett minne som var tydligare än alla andra. Jag hade i livligt minne att min lillebror Raúl var sjuk. Jag såg hur min mor vårdade honom och ibland grät och hur min mormor förtvivlat sökte hjälp. Jag såg hur hela familjen stod lutad över honom och grät. Det tycktes mig som om jag alltid betraktade min brors smärta och min familjs tårar från något högt ställe. Av någon anledning förblev den bilden i mitt minne, men jag talade aldrig med någon annan om det.

När jag var tio år dog min mor och efterlämnade fem barn. Jag sörjde min mor, men än mer smärtsamt var att tvingas uppleva hur jag och mina syskon splittrades. Ingen ville

ta hand om oss alla, så två hamnade hos mormor och morfar, två hos far-mor och farfar och min lillebror Orlando hos en faster. Jag var trotsig och skickades efter en tid till en skola för föräldralösa, där jag växte upp, ensam, sorgen och bitter.

När jag blev sexton började jag leta efter mina syskon. Jag fann bara tre av dem, för Orlando hade flyttat med min faster till Amerika. Kort efter att jag hade funnit Raúl dog han i en el-olycka. Han utbildade sig till elektriker.

Skakad av förlusten berättade jag för min mormor om mitt minne av Raúls sjukdom. Hon sade: "Vad pratar du om? Raúl var inte sjuk. Det var du som var sjuk. En natt blev du så sjuk att läkaren trodde att du hade dött. Vi

var förtvivlade och stod runt din säng och grät. Vi hade ingen aning om varför ditt hjärta började slå igen."

Jag var så chockad att jag inte frågade mormor något mer, men frågor om livets mening börja plåga mig. Varför hade mitt liv bevarats? Vad skulle jag göra? Vad skulle det betyda?

Tio år senare flyttade jag till Amerika. Där fann jag min bror Orlando. Men svaren på mina frågor hade jag ännu inte funnit. Jag började söka svaren i olika kyrkor. Men fastän var och en bidrog med olika delar, hade ingen av dem alla de svar jag behövde. Jag bad att Gud skulle hjälpa mig att lära känna sanningen.

Så en dag på våren 1986 kom missionärer från Jesu Kristi Kyrka av

När jag fick veta att mitt liv hade bevarats, började jag ställa frågor som så småningom förde mig till sanningen: Vad skulle jag göra? Vad skulle det betyda?

Sista Dagars Heliga hem till mig. De besvarade alla mina frågor. Och när jag läste i Mormons bok rördes jag till tårar av det vittnesbörd jag fick om att boken var sann. Jag döptes i juli. Ett år senare ordnade jag så att ställföreträdande dop utfördes i templet för Raúl. Sedan beseglades han och jag till våra föräldrar för evigt.

Evangeliet har förändrat mitt liv. Omgiven av mina bröder och systrar i evangeliet är jag inte längre ensam. Jag inser att mitt liv har ett ändamål och att om vi bara litat på Herren, kan sorg och smärta utveckla och stärka oss.

Jag finner glädje i tanken att familjemedlemmar väntar på mig bortom jordelivet. Jag vet att min ande en dag kommer att lämna min kropp på nytt. Men jag vet att min ande och kropp på grund av Jesus Kristus kommer att återförenas för gott, och jag kan leva med honom och min familj för evigt.

Maria MacPherson är medlem i Elkhorns församling i Milwaukee stav i Wisconsin.

Släktforskning per vykort

Bobi Morgan

För några år sedan lade jag ner åtskilliga timmar på att samla

Postmästaren beslöt sig för att själv söka efter kyrkogården och datumen jag behövde.

vykort — med uppgifterna jag saknade om Edward!

När jag såg på datumen där på vykortet som jag hade letat så länge efter, kände jag mig varm om hjärtat. Det kändes som om Edward var i min närhet i det ögonblicket och jag kände hans stora glädje.

Jag ska aldrig glömma maningen att skicka i väg vykortet och omständigheterna som ledde till att det kom tillbaka. Senare fick jag veta att staden jag hade skickat vykortet till inte hade någon kyrkogård. Postmästaren i staden, som inte trodde att någon där visste något om mina förfäder, skulle just stämpla "Retur avsändaren" på kortet. Men vid närmare eftertanke beslöt han sig för att själv söka efter graven. Han mindes att han en gång hade sett gravstenar på en äng nära en liten kyrka. Det var där han fann Edwards gravsten och skrev av inskriften.

Denna upplevelse fördjupade min kärlek till mina förfäder och hjälpte mig att förstå hur de längtar efter att sammanlänkas med sina familjer för evigt. När jag senare råkat ut för besvikelser i min släktforskning har jag tänkt på det vykortet och fortsatt att forska. □

Bobi Morgan är medlem i Olives församling i Mesa stav i Arizona.

uppgifter till mitt fyragerationsprogram. Så småningom lyckades jag så när få färdigt ett av familjebladen, det enda som saknades var uppgifter om min mors morbror som hette Edward. Jag hade letat flitigt efter hans födelse- och dödsdatum men utan att få upp ett lovande spår. Varje gång jag tittade på familjebladet, kände jag hur tomrummet där Edwards uppgifter skulle ha stått stirrade mig ansiktet.

Många gånger förtvivlade jag om att någonsin finna dessa uppgifter, men jag bad om vägledning för vad jag skulle ta mig till? Jag bad min himmelske Fader att hjälpa mig finna en uppteckning eller person som skulle kunna hjälpa mig. Efter att ha bett kände jag att jag inte fick ge upp.

En dag efter att ha undersökt varje källa jag kunde komma på, skrev jag ett vykort och adresserade det till "Kyrkogårdsförvaltningen" i den stad där Edwards familj hade bott en tid. På baksidan frågade jag om det fanns en grav med Edward Oren Tarbuttonns namn. Jag visste inte ens om det fanns någon kyrkogård i den staden, men när jag hade skickat i väg kortet kände jag mig väl till mods.

Veckor gick utan något svar, jag trodde inte att något skulle komma. Men en dag kände jag mig ovanligt förväntansfull. Den tid när posten brukade vara där sprang jag ut till brevlådan. Den var ovanligt full den dagen. Jag bläddrade långsamt igenom bunten med brev och fann mitt

Visste du det här?

DET HÄNDE I JUNI

Här är några viktiga händelser i kyrkans historia som ägde rum i månaden juni.

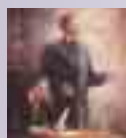
9 juni 1830. Tjugosju medlemmar är närvarande vid kyrkans första konferens i Lafayette i staten New York.

6 juni 1840. Fyrtioen medlemmar av kyrkan lämnar Liverpool för att

åka till Förenta staterna. De var de första av många heliga som for över till Sion.

27 juni 1844. Profeten Joseph Smith och hans bror Hyrum lider martyrdöden i Carthage i Illinois.

27 juni 2002. Invigning av templet i Nauvoo, Illinois (se nyhetssidorna i detta nummer).

PIONJÄRTRO

"Vi har tro, vi lever av tro. Vi kom till dessa berg genom tro." Det sade president Brigham Young efter att ha kommit in i Salt-sjödalén i juli 1847. Dalen var karg men president Young trodde att ödemarken skulle blomstra som en ros.

President Young sade: "Vi fick inte den minsta uppmuntran av förnuftsmässiga tankegångar och av det vi kunde lära oss om området. . . . Vi trodde att vi kunde odla säd. Var det något fel med det? Inte alls. Hur skulle det ha gått för oss om vi inte

hade haft tro? Vi skulle ha nedsjunkit i otro."

Men de heliga hade tro. De välsignades storligen i det karga området. "Det har sedan Adams dagar aldrig funnits ett landområde som har välsignats mer än detta har välsignats av vår Fader i himlen. Och det kommer att välsignas mer och mer, om vi är trofasta och ödmjuka och tack-samma mot Gud" (se *Kyrkans presidenters lärdomar*, Brigham Young, s 105–106).

RÅD TILL LEDARE

Lär dig att lyssna effektivt. Med detta menas att lyssna uppmärksamt på andra som Frälsaren gjorde. Genom att lyssna uppmärksamt låter du andra förstå att du bryr dig om dem. Som medlem av de tolv apostlarnas kvorum sade president Thomas S Monson: "En bra ledare måste lära sig att lyssna. Att lyssna är ingen passiv aktivitet. Att aktivt lyssna på vad någon annan säger kräver vil-

jestyrka, koncentration och själslig ansträngning. Lyssnandets belöning är stor, ty endast då lär vi oss att verkligen begripa" ("Building Bridges", *New Era*, nov 1985, s 66).

Aktivt lyssnande betyder också att lyssna uppmärksamt på den stilla rösten (se L&F 84:88). Genom att lyssna uppmärksamt på Andens maningar låter du Herren förstå att du är villig att följa honom. □

Hur man använder *Liahona* juni 2002

DISKUSSIONSFÖRSLAG

■ "Ett litet barn skall leda dem", s 2: President Thomas S Monson berättar om Tyler, en liten pojke som besökte Temple Square. Hur vet du liksom Tyler att Jesus Kristus älskar dig? Vad har du upplevt som visar hans kärlek?

■ "Joseph Smith, profeten", s 10: Äldste David B Haight berättar att profeten Joseph Smith var villig att ge sitt liv för Frälsaren och kyrkans medlemmar. På vilket sätt har Joseph Smiths mission påverkat ditt liv? Hur kan du förbereda dig att säga ja till allt Herren ber dig om?

■ "Våra fäders tro", s LS2: "Må vi minnas dessa sista dagars heligapionjärer i vår strävan att vara tappra tjänare", säger äldste Joseph B Wirthlin. Hur ärar du pionjärernas tro? Vad kan du göra för att vara en tapper tjänare?

ÄMNET I DETTA NUMMER

· Aktivering	26
· Barn	2
· Besökslärare	25
· Bön	20, LS12
· Familjens hemafton	48, LS14
· Familjerelationer	25, LS14
· Första synen	10
· Hemundervisning	9
· Islam	30
· Jesus Kristus	2, LS6, LS8
· Kyrkans historia	47, LS2, LS4
· Ledarskap	47, 48
· Missionsarbete	20
· Mormons bok	10
· Motgång	10, 22, 42
· Nya testamentet, berättelser ur	LS6, LS8
· Offer	LS2, LS4
· Omvändelse (konvertering)	42
· Pionjärer	LS2, LS4
· Primärföreningen	LS10
· Profeter	LS4
· Prästadöme	LS12
· Släktforskning	42, LS14
· Smith, Joseph	10
· Tempel och tempeltjänst	LS10
· Tjänande	2
· Tolerans	30
· Tro	2, 42, LS2
· Vänlighet	22
· Vänskap	22, 26
· Vänskapskontakt	22, 26
· Världsomspännande kyrka	26, LS14
· Återställelsen	10
· Äktenskap	25

FOTOILLUSTRATION CRAIG DIMOND OCH
STEVE BUNDERSON

TESTA DINA KUNSKAPER

1. Vilken sentida profet var brorson till en profet?
2. Vilket tempel är störst? Vilket är minst?
3. På hur många språk är Mormons bok utgiven?
 - a. Färre än 50.
 - b. Mellan 50 och 75.
 - c. Mellan 76 och 100.
 - d. Över 100.

Svar: (1) Joseph F Smith var brorson till Joseph Smith; (2) Salt Lake-templet är störst och templen i Monticello, Utah och Colonia Juárez i Chihuahua, Mexico minst; (3) d

Lilla Stjärnan

FÖR BARNEN I JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA ▪ JUNI 2002

SÄRSKILDA VITTNEN

VÅRA FÄDERS

Äldste Joseph B. Wirthlin

i de tolv apostlarnas kворum

Samtidigt som vi ser framåt med optimism, bör vi stanna upp och se tillbaka på våra ödmjuka pionjärfäders tro. Brigham Young tillkännagav att de

heliga skulle lämna Nauvoo i Illinois på våren 1846, ty han fruktade mer av det pöbelvåld som hade krävt profeten Joseph och hans bror Hyrums liv. De flesta invånarna i Nauvoo trodde att det var det som Herren ville att de skulle göra.

År 1846 övergav mer än 10 000 medlemmar sin

vackra stad och gav sig i väg in i gränslandet västerut. De visste inte exakt vart de var på väg eller hur många mil som låg framför dem, hur lång tid färden skulle ta eller vad framtiden hade i beredskap åt dem. Men *ett* visste de: att de leddes av Herren och hans tjänare.

När Newel Knight berättade för sin hustru, Lydia, att de heliga måste ge sig i väg, svarade hon med orubblig tro: "Då så, det är inget att diskutera. Vår plats är i Guds rike. Låt oss genast sätta i gång med förberedelserna för resan."

Lydia Knights hängivna lydnad mot det hon visste var Guds vilja är ett typiskt och kraftfullt exempel

TRO

på tron hos dessa hjältemodiga heliga under kyrkans första år.

Den första gruppen pionjärfamiljer som lämnade Nauvoo körde sina fullastade vagnar och drev sin boskap Parley Street fram — en gata som blev känd som "Tårarnas gata" — till en kaj där de färjades över floden till Iowa. Stora isflak som flöt på floden krasade mot sidorna på de pråmar som förde vagnarna över Mississippifloden. Några veckor senare blev det ännu kallare, då kunde vagnarna ta sig över floden på isen.

Den 1 mars påbörjade det första kompaniet färden västerut tvärsöver Iowa. Kyla, snö, regn, gyttna,

sjukdom, hunger och död orsakade svåra strapatser som satte de hårdade pionjärearnas tro på prov. Men de var fast beslutna att till varje pris följa sina ledare och göra det som de av allt hjärta trodde vara Guds vilja.

Må vi minnas dessa sista dagars heliga-pionjärer i vår strävan att vara tappra tjänare. Må vi ära våra fäders tro genom att själva trofast tjäna i detta stora verk. Må vi "lyss[na] till profeten" (se *Barnens sångbok*, s 58) och på så sätt "komma till Kristus och deltaga av Guds godhet" (Jakob 1:7). □

Från ett tal på generalkonferensen i april 1996.

TILL DET SISTA GRÄNSLANDET

Återberättat av Sheryl Zimmerman

En sann berättelse

I gryningen en kylig oktobermorgon hjälpte jag till att lasta våra äodelar på vagnen. Mitt hjärta var tyngre än byltena av kläder och mat som jag bar på. *Det är orättvist, tänkte jag. Jag vill inte flytta från vårt hem och mina kamrater och resa till en okänd plats.*

Det var 1877 och jag var tio år och tyckte att vårt hus i närheten av S:t George låg tillräckligt långt bort från Salt Lake City. Nu skulle vi flytta ännu längre bort.

Mamma ropade: "Mary Agnes, ser du till att verandan är tom innan vi åker?"

När jag gick runt huset tänkte jag på den där dagen ett halvår tidigare när pappa hade kommit hem efter invigningen av templet i S:t George. Mamma och jag hade stannat hemma därför att min lillebror var sjuk. En blick på pappa och vi visste att någonting allvarligt hade inträffat.

Mamma sade: "Vad har hänt, William?"

Pappa tog henne i famnen och med tårarna rinnande nerför kinderna sade han: "Vi måste överge vårt vackra hem." Det var allt han kunde säga.

Hur skulle vi kunna överge vårt hem? Efter att ha sparat i årtal hade vi äntligen lyckats köpa åkerjord och bygga ett hus för vår stora familj. Vi hade hästar, kor och andra djur. Vi bodde i närheten av min farmor och mina kusiner. Jag gick i skolan i staden. Vem ville att vi skulle offra allt det?

Senare hörde jag mina föräldrar prata om vad som hade hänt. Kyrkan behövde familjer för att utvidga bosättningarna söderut. President Brigham Young hade bett vår familj att flytta. Han gav min pappa rådet att sälja allt han ägde för att vi inte skulle frestas att återvända till Utah. Vi behövdes i Arizona.

Arizona var en plats där det knappt fanns något vatten och ingenting att se. Året innan hade profeten bett medlemmar att flytta dit. Många hade återvänt till Utah därför att de inte klarat av påfrestningarna. Pappa sade att man nästan

inte kunde ha bett honom göra något större offer.

Mammas röst fick mig att återvända till nuet. "Det är svårt att flytta, Mary Agnes, inte sant? Vet du det verkliga skälet till att vi flyttar?"

Jag ruskade på huvudet.

"Vi flyttar till Arizona därför att profeten har kallat oss att flytta dit", sade mamma. "Kommer du ihåg att jag berättade för dig om när jag var i din ålder och bodde i Nauvoo? Efter profeten Joseph Smiths död fick vi besvär med grannarna. Bröderna sade åt oss att lämna våra hem och bege oss västerut. Där skulle vi få leva och dyrka Gud i lugn och ro.

Det var fruktansvärt att behöva lämna vårt hem men det fanns inget annat vi kunde göra, såvida vi inte vände oss bort från Gud, bröderna och kyrkan. Vi gjorde den långa och svåra resan till Salt Lake. Nästa offer vi gjorde var när vi följde president Youngs råd och flyttade hit.

Och nu har vi blivit ombedda att flytta till Arizona. Men vi måste inte flytta. Ingen tvingar oss att flytta dit. Vi flyr inte för livet. Vi kunde säkerligen finna skäl att inte flytta. Den här gången är det en inre kamp om vi ska lyda."

Mamma gav mig en kram och fortsatte: "Herren har sagt att när vi får befallningar 'vare sig de hava talats med [hans] egen röst eller med [hans] tjänares' är det 'detsamma' (Läran och förbunden 1:38). Vår profet har talat. Jag vet att han talar för Gud. Din pappa och jag bestämde oss för länge sedan att följa profeten oavsett vilka offer som krävs."

"Vi har fått löftet att kyrkans president, i sin egenskap av uppenbarare för kyrkan, får vägledning för oss alla. Vår säkerhet ligger i att ge akt på vad han säger och följa

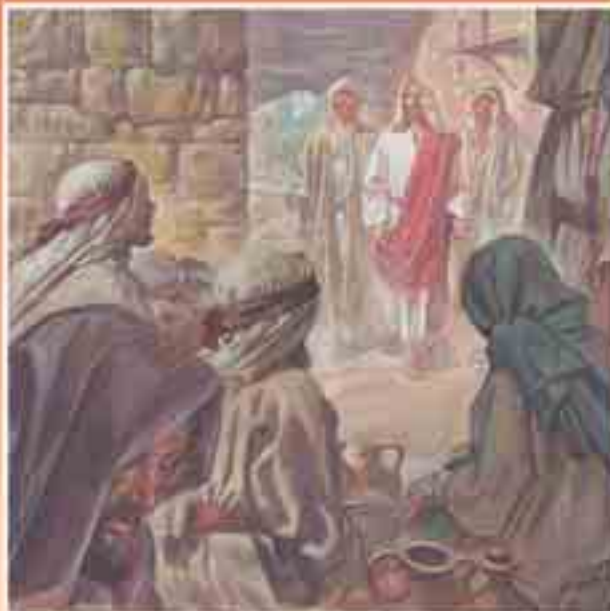
hans råd." — President James E. Faust, andre rådgivare i första presidentskapet, ("Fortlöpande uppenbarelsen", Nordstjärnan, aug 1996, s 6)

Jag kände hur Anden värmde mig när jag lyssnade på mammas vittnesbörd. Jag kände att jag fick kraft inför det ovissa som låg framför oss.

När jag klättrade upp på den lastade vagnen kastade jag en sista blick på vårt hem, sedan vände jag ansiktet i vägens riktning mot Arizona. Jag insåg att också jag hade ett vittnesbörd om Guds representant på jorden. I likhet med mina föräldrar beslöt jag mig för att följa profeten — till det sista gränslandet. □

DE TIO SPETÄLSKA

ILLUSTRATIONER ROBERT T BARRETT

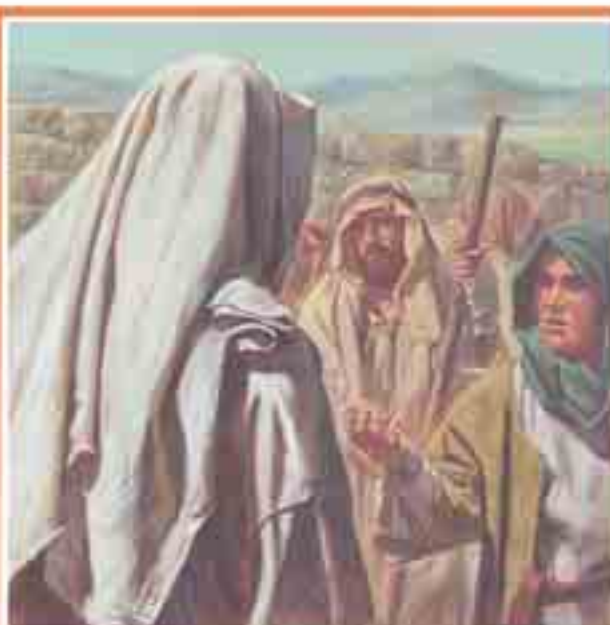
Jesus kom till en liten stad där han såg tio spetälska. De hade öppna sår över hela kroppen. Och huden flagnade.

Lukas 17:12

Läkarna kunde inte hjälpa de spetälska, och andra människor var rädda för att komma i närheten av dem. De trodde att de också skulle bli sjuka.

Lukas 17:12

De spetälska bad Jesus att bota dem. De visste att han kunde få deras sår att försvinna.

Lukas 17:13

Jesus ville att de skulle bli friska. Han sade åt dem att gå till prästerna. Det gjorde de.

Lukas 17:14

På vägen dit blev de tio spetälska botade. Såren var borta. Jesus hade botat dem.

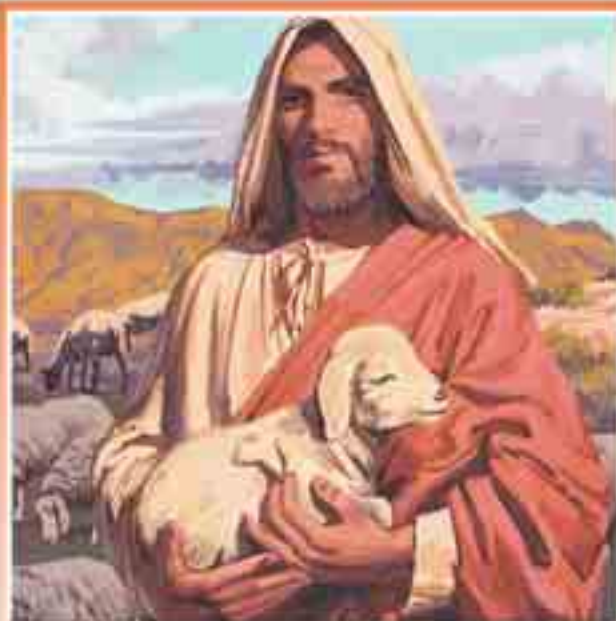
Lukas 17:14

En av de spetälska tänkte på att det var Jesus som hade botat dem, så han gick tillbaka för att tacka Jesus. Jesus frågade honom var de andra spetälska var någonstans. De hade inte kommit tillbaka för att tacka honom. Han sade till den spetälske som tackade honom att det var hans tro som hade botat honom.

Lukas 17:15–19

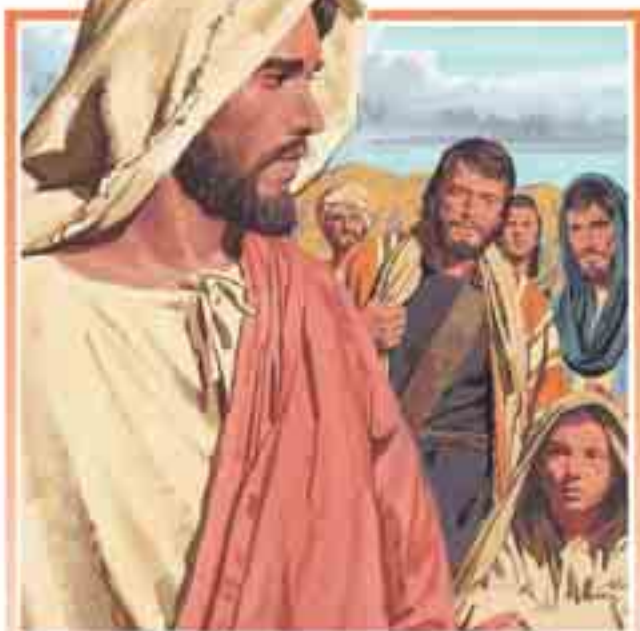
DEN GODE HERDEN

ILLUSTRATIONER PAUL MANN

Jesus kallade sig själv den gode herden. En herde tar hand om fåren. Han hjälper dem att finna bete och vatten och ser till att de inte skadar sig eller går vilse. Han känner dem och älskar dem och skulle ge sitt liv för att rädda dem.

Johannes 10:11–15

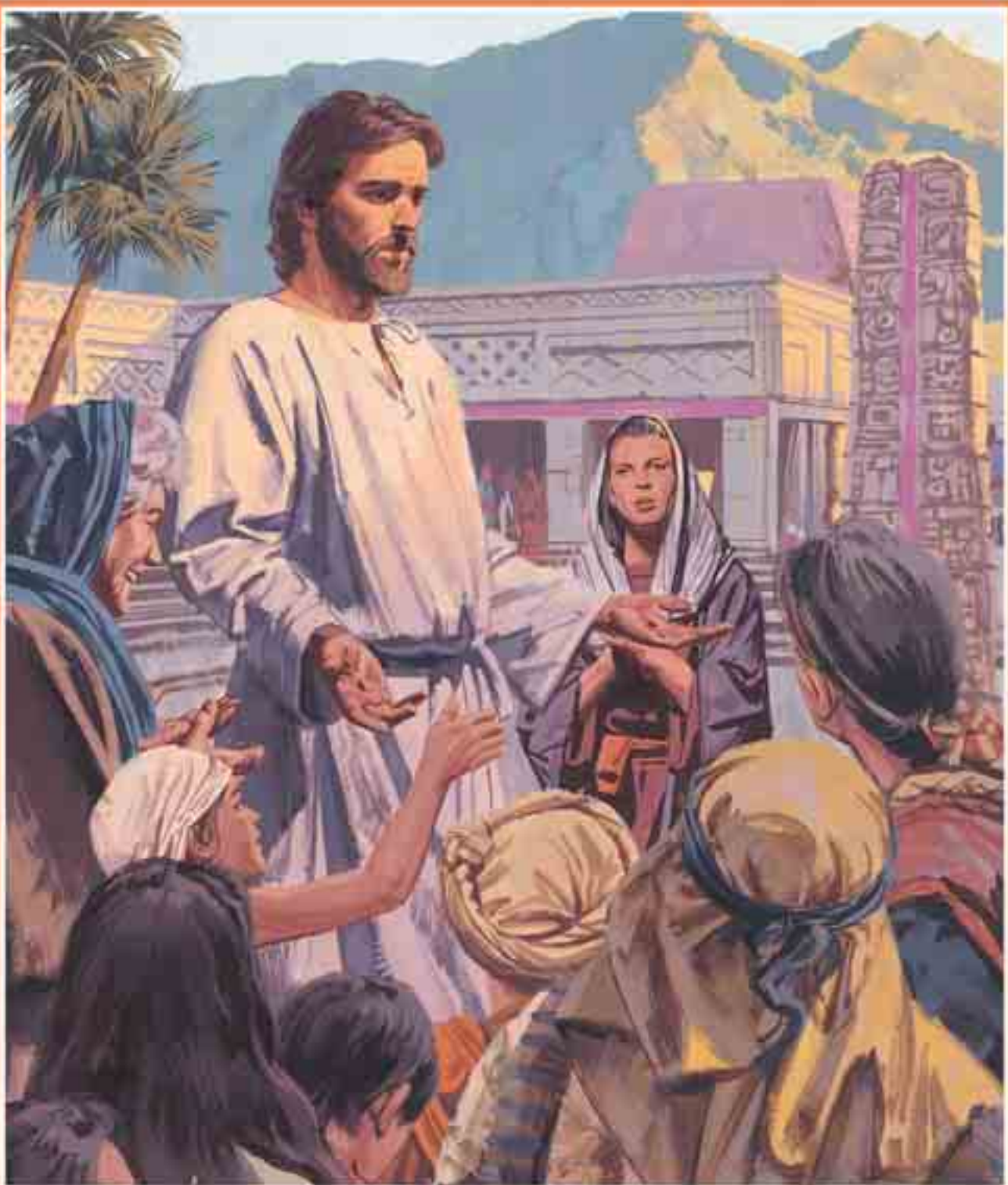
Jesus är som en herde för oss. Han älskar oss. Han hjälper oss att få reda på sanningen. Han visar hur vi ska leva så att vi kan komma tillbaka till vår himmelske Fader. Jesus kallar oss får. Han gav sitt liv för oss.

Johannes 10:11–15

Frälsaren talade om för folket i Jerusalem att han hade andra får. Men de förstod inte vad han menade. Jesus menade att han hade lärjungar, eller efterföljare, i Amerika också. Han sade att han skulle besöka dem.

Johannes 10:16; 3 Nephi 15:21

När Jesus hade uppstått besökte han sitt folk i Amerika. Mormons bok berättar om hans besök där. Han stannade i flera dagar, botade sjuka och välsignade hela folket. Han gav dem prästadömet och inrättade sin kyrka där. Han lärde dem samma saker som han hade lärt folket i Jerusalem. Sedan återvände han till sin himmelske Fader.

3 Nephi 11–28

TEMPEL I ALLA TIDER

Vicki F Matsumori

”Dock befaller jag eder, mina heliga, att bygga ett hus åt mig” (Läran och förbunden 124:31).

Kommer du ihåg berättelsen om Israels barn? Mose ledde dem ut ur Egypten, och de vandrade i 40 år i öknen.

Har du hört talas om kung Salomos stora vishet? Han löste en konflikt mellan två kvinnor som båda sade sig vara mor till samma spädbarn.

Kommer du ihåg att Nephi villigt återvände till Jerusalem för att hämta mässingsplåtarna? Hans äldre bröder följde visserligen med honom, men de ville inte.

Kommer du ihåg skildringen av Joseph Smiths första syn? Han bad och vår himmelske Fader och Jesus Kristus visade sig för honom.

Vad har Mose, kung Salomo, Nephi och Joseph Smith gemensamt? De fick alla befallning att bygga ett tempel. Både i forna dagar och i vår tid har Herrens utvalda folk byggt tempel. Tempel är platser för helig gudsdyrkan och för heliga förbund.

Det tempel som Israels barn byggde kallades tabernakel. De bar det med sig. Det innehöll förbundsarken som innehöll tio Guds bud (se 2 Mosebok 25–26; 1 Kungaboken 8:9).

Kung David samlade byggnadsmaterial till ett stort tempel. Men vår himmelske Fader ville att kung Davids son Salomo skulle bygga detta viktiga tempel i Jerusalem (se 1 Krönikeboken 28:2–3, 6).

Nephiterna fick stora välsignelser tack vare tempel. Nephi byggde ett tempel i det förlovade landet. Kung Benjamin höll sin stora predikan vid templet. Frälsaren visade sig vid templet i landet Ymnighet (se 2 Nephi 5:16; Mosiah 1:18; 3 Nephi 11:1–10).

Genom Joseph Smith återställde vår himmelske Fader alla delar av kyrkan till jorden, även tempelförordningarna. Profeten Joseph Smith fick befallning

att bygga ett tempel i Kirtland (se Läran och förbunden 95:8). Nu finns det över 100 tempel. Och det byggs fler och fler för att vi ska kunna få samma välsignelser som Herrens förbundsfolk har haft under historiens gång.

Instruktioner

Rita ett nutida tempel i tomrummet. Klistra upp sidan 11 på ett tjockt papper och klipp ut tempelbitarna och titelbiten. Slå hål i cirklarna. Häng upp varje tempelbit från titelbiten med olika långa snören eller trådar (se illustration). Häng upp mobilen på en plats där den påminner dig om att du måste vara värdig för att få gå in i templet.

Förslag till samlingsstunden

1. Förklara att när Israels barn vandrade i öknen i 40 år var templet en synlig påminnelse om att vår himmelske Fader skulle välsigna sitt folk om de var lydiga. Be varje klass att välja ett av följande skriftställen: 2 Mosebok 13:17–21 (Israels barn leds av en molnstod (molnpelare)); 2 Mosebok 14:9, 15–22, 26–28 (Mose klyver Röda havet); 2 Mosebok 17:8–12 (Amalek besegras när Mose håller upp sin hand); 4 Mosebok 21:4–9 (Israels barn räddas från giftiga ormar). Be klasserna att läsa skriftställena. Be dem därefter att minna händelsen. Bär vittnesbörd om att vi blir välsignade när vi är lydiga.

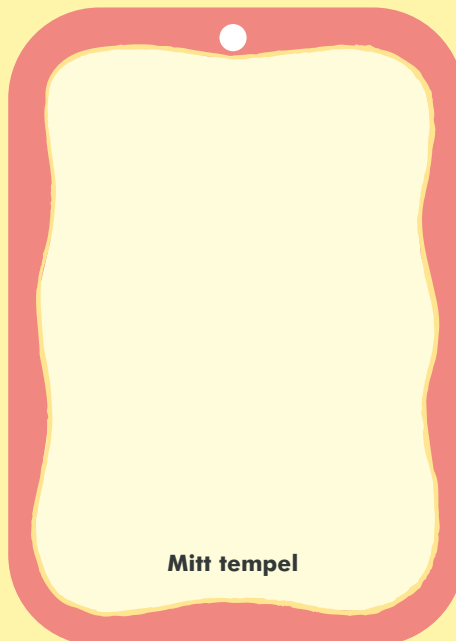
2. Gå igenom templet i Mormons bok genom att be varje klass läsa ett av följande skriftställen: 2 Nephi 5:16 (Nephi bygger ett tempel); Jakob 1:17 (Jakob undervisar i templet); Mosiah 2:1 (kung Benjamin undervisar vid templet); Mosiah 7:17 (kung Limhi samlar sitt folk vid templet); Alma 16:13 (Alma och Amulek undervisar i tempel); Helaman 3:3, 9 (nephiterna bygger tempel); 3 Nephi 11:1–10 (Jesus Kristus uppenbarar sig vid templet i landet Ymnighet). Vittna om de välsignelser som medlemmar i vår tid har fått tack vare tempel. □

TEMPEL I ALLA TIDER

"Dock befaller jag eder, mina heliga, att bygga ett hus åt mig"
(Läran och förbunden 124:31).

Templet i Kirtland

Mitt tempel

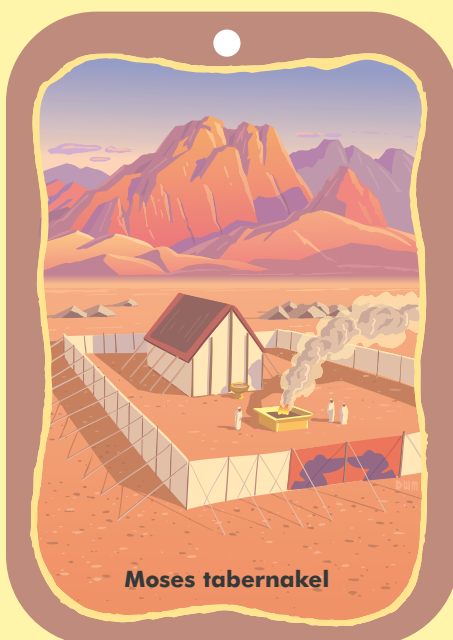

Nephitiskt tempel

TEMPLES IN ALL TIMES

Illustration

Moses tabernakel

Salomos tempel

Äldste John M Madsen

i de sjuttio

Från en intervju av Rebecca Todd Archibald

Redan i min tidiga barndom blev jag medveten om vikten av bön och om prästadörets enorma kraft. Hösten 1942 befann sig Förenta staterna i krig. Min far försökte få vårt hus färdigt. Han fick inte tag i någon värme-panna, för allt byggnadsmaterial behövdes till kriget. När det blev kallare ute blev jag och min syster, Patricia, svårt sjuka. Hon hade luftrörskatarr och jag hade dubbelsidig lunginflammation. Läkaren gav inget större hopp om att jag skulle överleva natten.

När min mor berättade om den där "fruktansvärda natten" sade hon att hon blev förtvivlad när hon

plötsligt märkte att jag inte hade någon puls. Jag låg där som en liten staty på sängen. Hon bad innerligt och lovade att om jag överlevde, skulle hon ge tillbaka mig till Herren så att jag skulle kunna tjäna honom. Under natten gav min far mig en prästadömsvälsignelse. När han lade händerna på mitt huvud öppnade jag mina ögon och från det ögonblicket började jag må bättre. Jag visste att det var tack vare mina föräldrars böner och prästadörets kraft som jag fick leva vidare.

Efter en tid flyttade vår familj från Maryland till Utah, där vi bodde på en bondgård i North Logan. Vi hade några hästar, några kor, några grisar, några höns, två hundar, några katter och till och med en liten husgris. Även om det blev nödvändigt att sälja korna, behöll min far en mjölkko.

Varje morgon innan jag gick till skolan hjälpte jag min äldre bror, Lou, att mjölka familjekon. En morgon var min bror sjuk, så jag måste mjölka kon ensam. Jag hade precis fyllt åtta år, och hade aldrig mjölkat själv förut. Jag satte mig på pallen, satte spannen till rätta och började mjölka. Kon sparkade till mjölkspannen och gick därifrån.

Jag hämtade pallen och spannen och gick bort till kon och började mjölka på nytt. Än en gång sparkade hon till spannen och gick därifrån. Men jag måste mjölka kon innan jag gick till skolan, så jag plockade upp pallen och spannen och gick bort till kon och började mjölka henne på nytt. För tredje gången sparkade hon till mjölkspannen och gick därifrån.

Jag behövde hjälp! Jag föll på knä i morgonsolen och började be. "Jag klarar inte av det här själv. Snälla, snälla, hjälp mig!"

bad jag min himmelske Fader. Utan att tveka tog jag upp

mjölkspannen och pallen och gick bort till kon och började mjölka den. Hon rörde sig inte ur fläcken. Hon stod helt stilla tills jag hade mjölkat färdigt. Jag skyndade med spannen till huset, gav den till mor och sprang i väg till skolan — och kom fram i tid. Jag visste att min himmelske Fader hade hört min bön.

En tid senare var jag hemma med mina syskon en kväll. Vi hörde ett gnällande ljud utifrån gården. Vi gick fram till fönstret och tittade ut i mörkret. Major, vår stora schäferhund, släpade sig förbi ljuset från fönstret. Vi förstod att någonting förskräckligt måste ha hänt! Jag och min äldre bror tog mod till oss och gick ut och lyckades få tillbaka Major in i ljuset så att vi skulle kunna se vad som hade hänt. Han hade drabbat samman med ett piggsvin och hade otaliga piggar i nosen, munnen, tungan och bröstet.

Vi ringde genast till vår far och sade att han måste komma hem. Han jobbade övertid på skolan. Han kom snabbt och sade sorgset: "Vi måste nog avliva honom." Med tårar i ögonen sade vi: "Ska du avliva Major måste du avliva oss först."

Pappa hade inget annat val än att börja dra ut pigarna en efter en. Vi såg på i vända hur Major ryckte till och tjöt av smärta för varje pigg pappa drog ut och rev med sig en bit av hans kött.

Det dröjde inte länge innan hunden hade återhämtat sig och var i tjänst igen och trofast beskyddade oss och vår bondgård från alla inkräktare. Olyckligtvis stötte han några månader senare på ännu ett piggsvin och måste gå igenom allt det där lidandet en gång till.

De här upplevelserna och andra har lärt mig att Gud hör och besvarar böner. Det vet jag. Jag har

också lärt mig att piggsvinets piggar kan liknas vid synd eller satans brinnande pilar. Synd eller felaktiga val kan orsaka smärta och lidande, och om vi inte omvänder oss kan synden sluta med andlig död.

Jag är tacksam mot vår Frälsare som var villig att lida och dö för oss och göra det möjligt för oss alla att omvända oss och undkomma den ondes brinnande pilar.

Låt oss alltid be och komma ihåg Nephis ord: "Den, som vill hörsamma Guds ord och hålla fast därvid, skall aldrig förgås, ej heller kunna frestelserna eller motståndarnas glödande pilar göra dem vanmäktiga och blinda för att leda dem bort till undergång" (1 Nephi 15:24). □

Ovan: Äldste Madsen med hustru Diane och fem barn samlas vid bröllopsmottagningen för deras näst äldsta dotter. Nedan, från vänster: Vid tre års ålder; vid ett års ålder med modern, Edith Louise Madsen; som fotbollsspelare på college.

NYA VÄNNER

Amberley och Jenneke Kurtz

från Wellington
i Nya Zeeland

Shanna Ghaznavi
FOTO FÖRFATTAREN

Ovan: Familjen Kurtz spelar
släktforskningsbingo. **Höger:** Amberley
och Jenneke övar en duett
tillsammans.

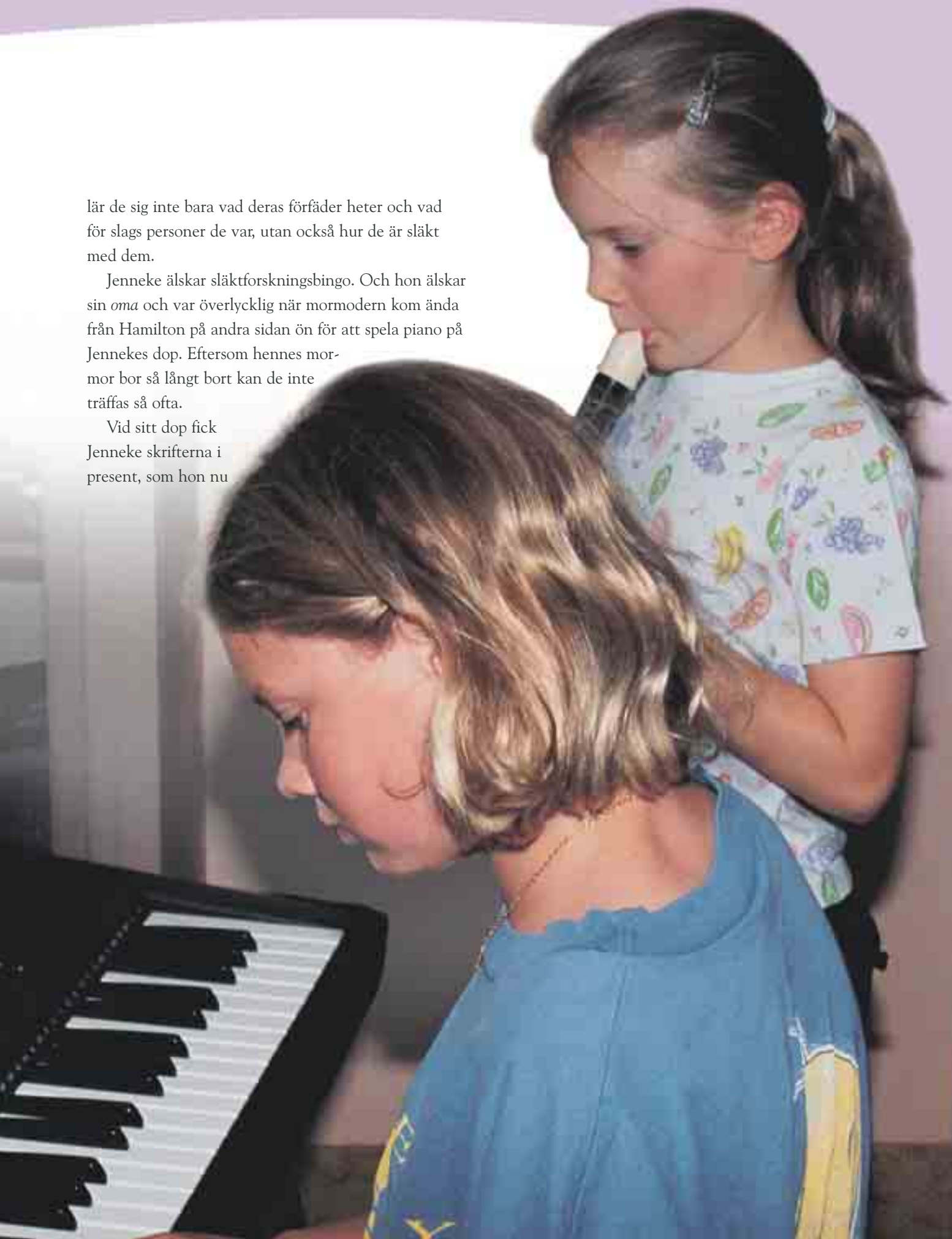
Vet du vad en *oma* och en *opa* är? Det vet systrarna Jenneke och Amberley Kurtz. *Oma* och *opa* är holländska och betyder mormor/farmor eller morfar/farfar. Jenneke, 8, och Amberley, 10, vet en hel del om sin släkt och sina holländska förfäder.

De och deras föräldrar, Dick och Julie, tillhör Tawa församling i Wellingtons stav i Nya Zeeland. De har en äldre bror som heter Ben och är 15 och en äldre syster som heter Desiree och är 13. Familjen Kurtz favoritspel heter släktforskningsbingo. Du har förmodligen aldrig hört talas om det spelet, för det har familjen Kurtz hittat på själva. Genom att spela släktforskningsbingo

lär de sig inte bara vad deras förfäder heter och vad för slags personer de var, utan också hur de är släkt med dem.

Jenneke älskar släktforskningsbingo. Och hon älskar sin *oma* och var överlycklig när mormodern kom ända från Hamilton på andra sidan ön för att spela piano på Jennekes dop. Eftersom hennes mormor bor så långt bort kan de inte träffas så ofta.

Vid sitt dop fick Jenneke skrifterna i present, som hon nu

har börjat läsa tillsammans med familjen varje morgon men också på egen hand. Även Amberley älskar att läsa. "Hon skulle kunna läsa hela dagen", säger hennes pappa. Ja, hon skulle kunna läsa en bok om dagen i 150 dagar, för så många böcker har hon samlat hittills!

Amberley tycker också om att laga mat. Hennes mamma säger att hon borde ha fötts i Italien i stället för Nya Zeeland, för hon älskar att laga pasta.

Båda flickorna älskar att göra saker tillsammans med familjen, som att gå på promenad, åka på semester och fiska.

Det finns också saker som de tycker om att göra på egen hand. Jenneke älskar växter. Hon odlar solrosor och tycker om trädgårdsarbete. Några av hennes solrosor är till och med längre än hon själv!

Förutom trädgårdsarbete tycker Jenneke om att umgås med djur. Särskilt med sin orange katt. Tillsammans med Desiree har Jenneke en kattmatningsverksamhet. Hon går till familjer i grannskapet och matar deras katter.

Ovan: Amberley med två av sina kaniner. **Höger:** Jenneke bredvid en av sina solrosor.

Familjen Kurtz. Från vänster: Jenneke, Ben, mamma, Desiree, pappa och Amberley.

Amberley tycker också om djur, särskilt kaniner. Hon vill bli veterinär när hon blir stor. Hon har två kaniner i en bur bakom huset. Den första av dem fick hon för nästan två år sedan. Hon tar väl hand om dem och matar dem regelbundet och håller rent i deras bur. "Amberley är jättesnäll", säger Ben, och inte bara mot sina djur. Desiree säger att Amberley är snäll mot alla.

Amberley tycker om att spela cricket med Ben. Hon tycker också om att spela korgboll utanför huset. Tre gånger har hon utsetts till månadens bästa spelare i sin skola. När hon började spela hade hon svårt att fånga bollen. Men hon tränade flitigt och följde tränarnas råd och blev bara bättre och bättre.

Både Jenneke och Amberley spelar instrument. Amberley har tagit pianolektioner i fem år och Jenneke lär sig att spela blockflöjt. Ibland spelar de duetter.

Jenneke och Amberley har väldigt mycket gemensamt, men de är olika på många sätt också. Amberley är tystlåten och tycker om idrott. Jenneke är utåtriktad och tycker om trädgårdsarbete. Men även om de är olika — så olika som ett piano och en blockflöjt — passar de bra ihop, som stämmorna i en duett. De hoppas att deras efterkommande en dag ska få veta något om dem och hur mycket de älskade sin familj och evangeliet. Vem vet, kanske genom att spela släktbingo. □

Det vackra Nauvoo, av Larry Winborg

Under generalkonferensen i april 1999, tillkännagav president Gordon B Hinckley att återuppbyggandet av templet i Nauvoo "kommer att stå som ett minnesmärke över dem som första gången uppförde en sådan byggnad där på Mississippiflodens strand ("Vi tackar Herren för hans välsignelser", *Liahona* juli 1999, s 105). Den nya byggnaden som uppförts med samma utförande som originalet ovan, kommer att invigas i juni 2002.

Mormons bok, som profeten Joseph Smith översatte från guldplåtarna som han fick av ängeln Moroni, är "ur religionsdogmatisk, historisk och filosofisk synvinkel . . . den mest beaktansvärda boken i hela världen. Dess heder har angripits med vettlöst raseri i över 170 år, ändå är dess ställning och dess inflytande i dag mer oangripligt än någonsin". Se äldste David B Haight, "Joseph Smith, profeten", sidan 10.

